

ALG 3

M 1890

MANUSCRIPT

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. **ALG 3/M 1890**
AGG. AMERINDIAN
Family **ALGONQUIAN**
Sub-Family
Branch
Group
Language **BLACKFOOT**
Dialect
Locality **Alberta, Canada**
Contents **MATTHEW**
Version
Translator **Rev. John Wm. Tims**
Published by **B. F. B. S.**
Place **LONDON**
Date **1890**
Accession No. **550**
Accession Date **May 29 1931**
Price **.18**

THE GOSPEL ACCORDING TO
S T. M A T T H E W.

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF THE
BLACKFOOT INDIANS.

BY THE
REV. JOHN WILLIAM TIMS,
C. M. S. MISSIONARY.

BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY

LONDON :
PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1890.

PRONUNCIATION.

a as *a* in father.

e „ *a* „ hate.

i „ *i* „ pique.

o „ *o* „ note.

u „ *u* „ rule.

ǎ as *a* in fat.

ě „ *e* „ met.

ǐ „ *i* „ fit.

ǒ „ *o* „ not.

ů „ *u* „ but.

ai as *i* in pike.

au „ *ou* „ bough.

aw „ *aw* „ law.

The accent (') requires the syllable which it follows to be emphasized.

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI

MATTHEW

OT SĪN AI PI.

CHAPTER I.

SINAK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks'oiäxĕsts.

2 Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu'papiipix;

3 Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiĭmmiuaax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram;

4 Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon;

5 Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĭmmiuaie; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĭmmiuaie; ki Obed ikuyiu' Jesse;

6 Ki Jesse ikuyiu' David omüx'nin'a; ki David omüx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiĭmmiuaie;

7 Ki Solomon ikuyiu' Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa;

8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;

9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;

10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;

11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki omu'pappipix, annik' ito'toðpikau Babylon;

12 Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;

13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;

14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;

15 Ki Eliud ikuyiu' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;

16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, anõk ipau'kaiïmmiuõk Jesus, anïstau Christ.

17 David otsis'tsits'unoauai Abraham itsipuk'süpokosïmotseïiau ke'pitappïiau nïssekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ïstisits'unoauai David mats'itsipuksüpokosïmotseïiau, matsïsse'koputtsi; Christ omats'ïstisits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksüpokosïmotseïiau matsïsse'koputtsi.

18 Jesus Christ, otsipokai'isïnni ün'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksis'tsi, Joseph otak'okemat tõsaie it opitappi'in ai, otse'kosatsok Atsïm'ïstaaw.

19 Joseph om'i mokõm'motsitappïu, ki matsitsitau'ats mõk'aiitsïnnikõttõsaie; osïme'tsitant mõksisïm'ianïstüpskoõsaie.

20 Ki otai'ksïmstatoaie, Satsit, Ap'ïstotokiüã oto'tokatatsis otsipopõk'toakaie ki otan'-

ikaie, Joseph, David okku'i, pinstūnnos Mary kōk'okemattosi, ots e'kosatsok Atsīm'iStaaw.

21 Ki ai'ak sipokaiīm miuaie okku'yi, ki kitak'an iſtsinnikōttau Jesus: tūk kā, otsitappim'ix otsau um'itsitappi'isuau ēsts aiakitai-kōm ots e'piuax.

22 Itūn'nitsiuaie mōk'itsenūpaniſtōsi Ap'is totokiuā ots e'poawsīsts, otsi propheti itotse'poawsinēsts, ki an'iīnai,

23 Satsik, mokōk'iake ai'ak opitappiiu, ki ai'ak sipokaiīm miuaie okku'yi, ki ak'an iſtsinnikōttsiuaie Emmanuel, ito'kīsasattop Ap'is totokiuā ipokai'tappiīm mau.

24 Joseph otsipuawk'si otso'kani, ūn'niitsitappiiu Ap'is totokiuā oto'tokatatsīs otan'ii pi-aie, ki ito'tuyiu aie otokem'an:

25 Ki ototom'okkuyi otsau om ai'pokaiīsaie matopokso kamiu'atsaie: ki nitsīn'nikōttsiuaie JESUS.

CHAPTER II.

JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auōsīn'īm Judæa, annists'isk ksīstsiku'īstsk, Herod ot-sītsīnaiipi, Satsik, mokōk'ietappix umut'auts-tsiipi apinōk'kuyi itsipuk'sipuiau Jerusalem,

2 An'iau, ūnan'ōk manipok'auōk Jews ots-īn'aimoaiuaie? tūk kā, annim' apinōk'kuyi stai'tappiosi nitsīn'o'ūnan okōkatosim, ki ni-mut'otopinān nōk'itau atsīm mīm mōsīnan.

3 Herod omūx'ina otokh'tsīsaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem iſtokōnai'tappix ikōno-pokap'ai tsitam iuax.

4 Ikōnau moi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki

ai'sinakix, süppoöttesattsiuax Christ mök'it-sipokaiipiaie.

5 Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauošin'im, ün'nimaie; ün'an'istappi prophet o-sin'aksin;

6 Ki ksęsto'a Bethlehem, Judæa istauošin'im, kimats'inüksitipuaua, Judah istsin'ax; Nin'-auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akaukőkitsimau nitsitappim'ix Israel.

7 Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoöttesattsiuax otsokap'inök uyisaie kőkatosi.

8 Ki itüpüt'oköttsiuax Bethlehem; ki an'iu, kükko' sokap'apsüm mok pokau'ök; ki ikon o-ainoeniki, itüm'ütskitsinikokik nök'itsitotosi nök'itatsim mimosi.

9 Otokh'tsisau omüxina otan'ii piaie, itsis'-tapuia; ki satsik, anni'isk kők'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsi pi apinök'uyi otsitom'-akoaiuaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitau pipiaie itots'iketsipuyiaie.

10 Otsinno'össauaie kők'atosi, eks'kamük otse'tametüksuaii.

11 Ki otaitsipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'-tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mim miau: ki otai pasuk'inissauęsts otakomütskotüksuauęsts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh.

12 Ap'istotokiuă papaukőkianistüsax mök-staiskito'tosau, noke'tsi mok sokui itüp'akai-iau.

13 Ki otau'mattosau, satsik, Ap'istotokiuă sto'tokata tsis papau ta'atsiu aie Joseph, an'is-itouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki o-

ksis'tsi ki ikum'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otumanisto; tuk'ka, Herod ai'akapsum miuaie inuk'sipokau moks'enitosaie.

14 Otai'puawksi, sepi'ai'akotuyiuax inuk'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itup'itappoiau:

15 Ki itau'puaie otai'insaie Herod, moksenupan'istosu Ap'istotokiuã otse'poawsin, otispropheti totsi'uaie, Egypt, un'nimaie nitsit'utum mau noko'a.

16 Herod, otai'noosax mokok'ietappix otap'ap'istotoyisax, eks'kai'istsetuk'kiu, ki itup'otokot'siuax (*otsen'nakemix*) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sok'umappix ikon'ainittsiauax; kut'taistoki'stuyimix sok'umappix mat'okon'ainittsiauax, u mut'otsksinippi otso kap'suppo'otse'attusax mokok'ietappix.

17 Itum'enupan'istomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi,

18 Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omukoyesinni, Rachel o'kosix itau'asuniu ki matokuikiawpiketuk'kiu'ats, tuk'ka, itsen'iau.

19 Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuã ototokata'tsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otstitai'tappiisaie.

20 An'istsiu'uaie, Nipuat'ki mattos'au inuk'sipokau ki oksis'tsi, ki itup'itappoat Israel istau'osinim; tuk'ka ini'au anniks'isk ap'ussum miiskaie otsipai'tappiisinni.

21 Ki itsipuai ki aiako'tuyiuax pokau'a ki oksis'tsi, ki Israel istau'osin'im ito'to.

22 Ki otokh'tsissi Archelaus otau'atsua'it-sitapai'naiisi un'ni otin'naiisinni, isstun'im-

aie mők'ittapposaie; ki Ap'istotokiuă otsipapauan istosaie, Galilee itan is'tüp itappo:

23 Ki akapioyis, Nazareth an istau, ito'to ki itoko'yiu; mők enüpan istosaie prophetix otan'iipi ax, ak an istai'niköttau Nazaren'aiku ün.

CHAPTER III.

ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itüs'ksinimatstokiu,

2 Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im istšin'naiisnin ni aststsiu'.

3 Am'auk annök' matap'piuök Isaiah prophet an'iu Nitsitäppiuă ksistapitauosinim sokse'pu yiu, Süppoats istotokh'sattoat Nin'ak sokui, okso ku'ists moköm'ots tsis ests.

4 Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki istsiköp'okui itsep'siu; ki ots o'össin ests tsikatsix ki namap'iniu.

5 Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'akax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istau össin'im istokönai'tappix mat'okönitautakax.

6 Ki nie'tüktai Jordan (*an'istop*), otsit'üstapinopi ax, ki otsauum'itsitappiisu ests aiinüp'an istomiau ests.

7 Ki otsinno'össax otas'tai issax akai'tappiiax Pharisees ki Saducees, otsittüp'auauökössax otsit'üsta'pinükipi, an'istsiu ax, Pitseksin au'kosix, tükka' kitan'ikoau kökan istüp-istüpiksatosuai annik' istse'tüksinik astai'tsiik?

8 Ai'süksattok matsiin'ists mők'itan istosi kitsauai'tsitani:

9 Pini'tsitsiikasik kītsitsi'tanauěsts kok'-kītūnissuai Kīn'un Abrahami; kitan'istopuau Ap'istotokia, am'oxim okotokix ikotsistauatomoaiu Abraham pokax.

10 Kiannok' kōts'eksists kaxa'kin itsipo'toau: kōnai'istsis saiinasissi ak'aikakiaiau ki ak'au tutsaiu.

11 Okke' kimut'sit ũstapīn opuau kōkkitsisauai'tsitasuai: apatots'ik annōk' ai'aksakootoōk ai'is'skunitapsiu, nimatsikōkokotopa'tomouats matsikists': Ostoi' kimutak'istapīnokou Atsīm'istaaw ki is'tsi:

12 Ose'kotūk kiatsis ai'īnīm aie, kiaupūx'ixtoxixi otsit'aisuisuitsipik'iakipi aiakso kapse'maie, osos'tsipikiapi o yis aiakitsiptsipotoměsts otapaiēn'īnsīmmanists; ki istotox'ksists istsi'i matakatsiu'ats ai'aketsīnsīměsts.

13 Jesus Galilee itūm'aumatto, Jordani nie'tūktai ito'to, John mōkitsistapīniisaie.

14 Ki John paiu'tsīmuaie, ki otan'ikaie, ksēsto'a ista'pīnokīt, kitaketak'si puksi pat tokōkokotsis'tapīnōksi, ki kumauksi püksipaakīks?

15 Jesus an'istsiuaie pokitse'tsit annok': nōks'istutsiisīnan mokōm'motsitappiisīni. Itūmipaiokīts etomoyuaie.

16 Ki Jesus aiis'tapīnōssi, itopītsissoa'tomaie okke': ki, sat'sik, spots'im kau'opiu, ki nan'nuyuaie Ap'istotokia otatsīm'istaaw itutui'sūpīnūmaie sistsi'i itsīnauūni'īnai, ki itokhitopi'īnai:

17 Ki, satsik, epo'awsīni spots'im itunni'u amok'auk nītūk'omīmokoa, nitsekōkh'sīmau.

CHAPTER IV.

A TSIM' ISTA AW ksīs'tapiksök kui itūmi-
tūppīp'iu aie Jesus, sau um'itsitappiua
mök saksksīn no ōsaie.

2 Ki nīsīp'puyi koku'ists, ki nīsīp'puyi ksīs-
tsikuists otsīt'sai oyipists, it sakoo'notsiu.

3 Ki Issaks'ksīn imaitappii itoto'yīnaie an'-
iīnai, Ikūm'ūmeniki Ap'istotokiua okku'i,
am'oxim ok'otokixīm sītsīp'satsīsau mökitap-
aiēnasau.

4 Ki itūnīs'tsiuaie, Sīnaip Matap'pi matokot'
otspaitappī'iuats napaiēn, Ap'istotokiua
maoi'i umutokōnai'poawsīsts aiakotsepaitap-
piiu.

5 Sauum'itsitappiua ōtsīt si ta pīppiok A-
tsīm'akapioyīs, ki itokhit'sipotoyeik Natō'i-
apioyīs,

6 Ki an'istsiuaie, Ikūm'ūmeniki Ap'isto-
tokiua okku'i, inīs'sui auūnit: sīn'aip, ak an'is-
tsiua xoto'tokata tsix ksēsto'a: ki otsu'auēsts
kitakitotsike tsi'enokiau, kokōt'sīsts kōk stai-
tūkōkhsau ok'otoki.

7 Jesus itūnīs'tsiuaie, mat'sīnaip, kimatak-
saksksīn oau'ats Nin'a, kitap'istotokā.

8 Sauum'itsitappiua spaiistūkki otsittūm-
mī'piokaie itaiistūmmūt'tsiikaie kōnauau'ōs-
īnīsts ki īstap'inatsiikiēsts;

9 Ki an'istsiuaie, am'ostsim kōnauau'ōsīn-
īsts kitak'okoto, apīs'tuksīsano piēnīki, atsim'-
mīm mokeniki.

10 Jesus itūman'istsiuaie, Mīs'ta put, Satan:

sīn'aip, Nina Ap'īstotokia kitak'a tsīmīm-mau, ki kitak'aitanīstaitoau.

11 Ki Sauum'itsitappiuā otai'skikaie ki, sat'sik, oto'tokata tsix ito'toyiki ax ki otspum'ok ax.

12 Jesus otokh'tsīmsi John eēn'ōsaie itsitap'po Galilee :

13 Ki otūnīstūpa'atosae Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, īssoots'i omūk'sikīmi ai'aketskōkkuī Zebulon ki Nephthalim :

14 Isaiah otse'po awsin mōksenūpanīstosi otanīpi,

15 Zebulon īstau'ossīni ki Nephthalim īstau'ōssīni o mūk'sikīmi īsta'potsim, Jordan ap'ūmmotsim, Galilee īstok'aua ax ;

16 Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omūk'anatsi nan'īmīmau : ki anniks'isk matap'pixk auōssīni eīnsīn'ni itstsi'ipi ki eīniu'tūxīssīni itstsi'ipi, itau'pixk, ksīstsi-kui'natsiu otsūs'kōpsiu.

17 Annik' Jesus au mūtūpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak ; Spots'im īstokōk'itsimani āststsiu'.

18 Ki Jesus, au au'ōkassi, Galilee īstomūk'sikīmi, itsīn nu'yiax ai'īs'kūn nīm otsei yix, Simon, an'īstau Peter ; ki oskūn' an'īstau Andrew, īksīm matūk'ki omikatsīs omūk'sikīmi itai'suia-pīx īmīmau aie, tūk'ka itomik'aitappīisau.

19 Ki itūnīs'tsiuax, noksūppa'akik, ki kitak-itau mik'ottai au matap'pix.

20 Ki atomik'atsu ai itskīm'mīmau ki itopokiu o'iauaie.

21 O mūt'tūkkīosi matsītsīnnuyēiax mat-toskūnīm otsei iix, James, Zebedee o ku'yi, ki

John oskūn', ipīt'sūpīn nuyiuax ak'iosatsīs, Zebedee, un'oauaie, aip'sīmiāx otomik'atsuauax: ki itsīn'nikōttsiuax.

22 Ki ipīt'skīttsiiauāie un'oauaie ki ak'iosatsīs, ki itopokiuo'iauāie.

23 Ki Jesus Galilee īstokōnau'ōssīnni itap'auauōkau, otatōiapioko'auēsts itai'pīstksīnimatstokiu ki aisokse'puyiu spots'im īstsetam'itsīniksīnni; ki matap'pix opūs'tsīmmesuai ki otok'tokossīnuāuēsts ikōnau'kūtutuyiuax.

24 Ki otap'īstutūksīnni ikōnauānetūnīstopaie Syria īstau'ōssīnni; ki ikōnai'oktokosix, ki amianīstsi pūs'tsīmīsix, ki annīks'isk matap'pixk sauumitsitappiūā itsīps'tokoyiau, ki mat'tsapsix, ki an'auxenīx, ikōnitautsīppotōaiāx; ki ikōnau'kuttutuyiuax

25 Ki Galilee īstokōnai'tappix ikōnawk'pokiuoiauaie, ki Decapolis, ki Jerusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ūmmotsim īstokōnai'tappix matsēkōnawkpokiuo'iauāie.

CHAPTER V.

KI otsīnno'ossax akai'tappix nitum'mo ita'mīssō: ki otāu'pīssi otsitappim'ix ototāakāx:

2 Ki itsipa'kuiākiu ki itūsksīnīm'atsiuax, ki itūniū,

3 Annīks'isk matap'pixk oskēttsipōppuāuēxk ikikīn'etūkkiisk, etam'etūkkiau: spots'im īstsīn'naiisīnni ostō'auai otsīnān'oaiāu.

4 Au'yēsīx etam'etūkkiau: aiāksikiāwpiksīstōtaiāu.

5 Ikkīnap'itappiix etam'etūk kiau: ksök'kum otaksīnan'oiāiu.

6 Ino'tāttomix mokōm'motsipaitappiisīn ni ki ināk'attomix mokōm'motsipaitappiisīn ni etam'etūk kiau: ai'akokuyiau.

7 Kīmapi'itappix etam'etūk kiau: otak'sikīmokiau

8 Ksikus'skēttsipōppix etam'etūk kiau: ai'aksīn nuyiauāie Ap'īstotokiuā.

9 Inūs'tsetappix etam'etūk kiau: akanīstainikōttaiāiu Ap'īstotokiuā o'kosīx.

10 Anniks'isk matap'pix itsikīm'atsīstotōaiāiu otokōmmo'tsitappiuōsoauēsts etam'etūk kiau; otsinan'oiāiu spots'im istīn'naiisīn ni.

11 Oksīs'totokoēniki ki maka'pi sītsīp'sūkōēniki, ki aisīm mīm'motsenikiau, tūk ka kītūk'omīm mokoau kitse'tametūksuai.

12 Sopoke'tametūkkik, spopai'piik; kitakitakai'sakīn nosūkō spots'im: apatots'ik neto'yik ūnninetoksīstotoyiuax Ap'īstotokiuā otsiprophetix.

13 Kēsto'akauk ksök'kum īstsīstsīxipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsīx'ipokuyi, tsanīstapiu ksök'kum umutaiaksītsīxipoku īstutsip? matūtokoapi'uats, ki aksīs'tapīxip, ki akītsītau tūtsamīai'osi.

14 Kēsto'akauk ksök'kum īstūn'natsīi. Akap'ioyīs aitokittokhi netum'moyi matokotsīksīsattop'ats.

15 Matap'pix matotstsīm'axauāie anak'imatsīs mōk itsītaistakhtotosauāie assuyīn'i, itai'sūppatomīau itai'sūpanakīmatsopi, ki matap'pix itsīps'taupix napioyīs itokōnnauan'akīmīaiāu.

16 Neto'yik kitan'akimatsis istot'unnasuyit matap'pix mők'itsin nisau kitawx'istutsipists mők'itsatsaküttsosauaie kin'a spots'im.

17 Pinstak nimut'otopi nök itün nistupipotšisau okök'itsimani, ki prophetix otün'issuai: nimatütoto'pa nök itün nistüpipotšisau, nimut'oto nök itsüpan is'tsistutsisau.

18 Kitau'mün istopuau spots'im ki ksök'kumotsau omai'tsinikasi, ki okök'itsimani otsitsau omsüpan istsiopi tüks'kai sikük'sinakšin okök'itsimani ittsi'ipi mat'akitsinikauatsaie.

19 Annök tukskai am'ostsim inüxe'poawšists kütta'aksistutsim ökaie, ki ai'aksšin imatsokax matap'pix mők'staištutsisaxaie, ak'an istainiköttau inüks'tsim spots'im; annök'ai'aksistutsim ěsts ki ai'aksšin imatsökax matap'pix möks'istutsim ěsts, ak'an istainiköttau omük'sim spots'im.

20 Kitan'istopuau kitoköm otsipaitappiisinni saiis'tüpükuiökhsissi Scribes ki Pharisees ot'oköm otsipaitappiisu ěsts kimatakitsipi puauats spots'im istšin'naiisinni.

21 Kikai'okhtsipuau ükkaiap'ix otan'ikoaiau, Pinuye'nikik: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsimaie okök'itsimani:

22 Ki kitan'istopuau annök' ksistapistsim'iuök ox'okoä ai'akesetsimaie okök'itsimani; ki annök' ak'an istsiuök ox'okoa Raca, aiakesetsimaie okök'itsimani: ki annök' ak'an istsiuök, kitüt'tsapsi, ai'akesetsimaie Gihenni ots'tsiimiaie.

23 Puksi pip'potomniki kitak'iksistomütskotüksinni nato'apioyis, ki isksinim'iniki kixokoa kitsis'tsim mok,

24 Ūn'nim altar ĭstsskit' kitakiksĭstomŭtskotŭksĭnni, ki matskot'; matom'ots matsin'nŭstseik ksĕsto'a ki kĭxokoa, ki tŭm'ŭtsipuk-siput ki sakumŭts'kotoat kitsiksĭst'omŭtskotŭksĭnni.

25 Kipĭn nŭs'tseĭmĭs kikakh tum'o, kĭtsa-kiokhpok au'pim ōssi: kŏk stai ĭstapĭpiok au'kŏk ĭtsĭmai, ki au'kŏk ĭtsĭmai ōk'staukotsei e-ĕnake'nai, ki kĭtakĭtsĭps'tapixik itai'ĭnŭkiopi.

26 Kitau'mŭnĭsto kitsau omai'ponitatossi kitak'sakookotossi, kimataksuxpa.

27 Kikai'okhtsipuau otanipuauĕsts ŭkkaii-ap'ix, Kimatakau ōkotapuaua:

28 Ki nĕstoakitan'ĭstopuau, annŏk' ŭs'sŭmmiu ōk'ake'u ōk' mŏk'statossaie, ŭk aukhtau au ōk'au tātseuaie u'skĕttsipŏppi.

29 Kinet'oopsi itsuyĭsse'eniki, sauau'tos ki mĭs'tŭpapiksĭstsĭs: ōkh'siu tuks'kŭma mŏk'sai-ĭnakuaiĭssi koŏpspi, ōk stai ĭs'tupapiksĭs kostŭm Gehenna.

30 Kinet'otsĭs itsuyĭsse'eniki kawksĭnnĭt', ki mĭs'tŭpapixit: ōkh'siu tuks'kaii kotsĭs'i mŏk'saiĭnakuaiĭssi, ōk stai ĭs'tŭpapiksĭs kostŭm Gehenna.

31 Ūk'auanĭstop annŏk' aiaksĭksiuatsiu ōk otokem'ani ŭnnianĭst'okotsĭs ĭksiuo'isĭnaksĭn:

32 Ki kitan'ĭstopuau annŏk' aiaksĭksiuatsiu ōk otokem'ani, otsau omauau'ōkotasi, nokets'ĭnai otau ōkotāts'okaie; ki annŏk' aiakokkem'iu ōk otai'ksiuatai'isk itau'ōkatau.

33 Stsĭk'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuauĕsts ŭk'kaii ap'ix, kimataksĭksĭstapatau ŭni'pa, ki, kitakitauanĭstau Ap'ĭstotokiua kitatau ŭn'ĭs-sĭnni:

34 Ki kitan'istopuau, Pinūt'auūnik; spots'im pinitūpūtauūnik; tūk'ka Ap'istotokiua otspiso'pōtsisaie:

35 Ksök'kum pini'tūpūtauūnik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tūpūtauūnik; tūkka Omūx'ina ot'akapioyimaie.

36 Kimat'akitūpūtauunipa kotokōn', kimat-okotsiksixistutsipats nitu'kuyekai ki kimat-okotsixistutsipats.

37 Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanie-niki, mat'ōkhsiu.

38 Kikai'okhtsipuau, ūk'auanīstop sauau'toainiki moōps'pi, kitak'okōtanīstotoko: ki sauau'tsīmīniki mokhpe'kīnni, kitak'okōtanīstotoko.

39 Ki kitan'istopuau pinstsīmīm'motsemis sauum'itsitappiuā: ki annök' kitakauaiak'ioök kitsets'stoksīs, matoko'tsīs ki mat'stoksīs'.

40 Ki matap'pi makitotsīsīp'puyīssaie aukōkitsīmāii, ki stakhts'isokōsīm mōk'otsīsaie, mat ūn'nistotsīs kisau'tūtsisokōsīm.

41 Ki annök' kītsitappa'atsokök tuks'ka ūskskak'sīnni, pokom'īs na'toki iskskaksīnni.

42 Annök' kitau'kōmōnikök, ko'tsīs, ki annök' kitai'akūkkumatūkok, pinotūkaatsīs.

43 Kikai'okhtsipuau ūk'auanīstop kitak'ūkomīm mau kitopokau 'pimokā ki kitak'aukīm au kikakh tum'o.

44 Ki kitan'istopuau ūkomīm'mīsau kikakh-tum'ix, Atsīm'mīm'mīsau anniks'isk matap'pixk kitai'pakosīnikokoauaxk ōkhs'istutosau anniks'isk matap'pixk kitau'kīmokoauaxk, ki aua'tsīmōiikatomosau anniks'isk matap'pixk

kitse'ksistotokoauaxk, ki kitai'kĩmatsistotokoauaxk;

45 Kokaukosĩmĩ'ĩssuai Kĩn'oau spots'im: tũk'ka ikkũnats'iuaiē natos'i sau um'itsi tappix ki ōkh'sitappix, ki soio'tũmstuyiuax mokõm'otsitappix ki sau'okõmotsitappix.

46 Ūkomĩm'mainoainikiau anniks'isk matap'pixk kitũk'omĩm mokoauixk, tsaak'anĩstappiuats kisa'kinosuai? kũttomũnĩstauũk omĩm motseiu'axau publicanix?

47 Ki namiksematsĩm'ainoainikiau kĩxokoaax, tsanĩstapiu'ats kumutau motsapiu stsi'k'ix? kũttomũnĩstai kse matsĩm motseiu'axau publicanix?

48 Ki sũp-puiap'sĩk manĩst'sũppuiapsi kĩn'oau spots'im.

CHAPTER VI.

ISKSKATS'İK kõk stau'kõm motsitappiisuai matap'pix kõkainu'yĩssi; ikũmits'tsiki kĩn'oau spots'im kimataksa kinosũk oauats.

2 Mak'au mũtskotũkkieniki pinik'it manĩstik'ipi aiksĩstapokõmotsitappikasix itai'puyĩsax natoi'apioyists ki moksoku'ĩsts, matappix mõksĩn nu'yĩssax. Kitau'mũnĩstopuau sãkino'sat tai au.

3 Ki au mũts'kotũkkieniki pinsksĩnĩs' i'aksĩssautsĩs kinet'otsĩsi otai'ĩstutsipi;

4 Mõksĩsĩmĩs'si kitau mũts'kotũksĩn ni; ki Kĩn'a, aisĩm miũs'sũppiuõk, kitaksĩn noam'sa kinosũk.

5 Ki atsĩm oi'ikainoeniki pinet'omanĩstĩk aiksĩstap'okõmotsitappikasix: otũk'ome tsĩm-

anoaiu mōkauatsīmoikasau otsitai'puysisau natoi'apioyists ki moksoku'ists itsi'kokeists, matap'pix mōksīn nu'yīssau. Kitau'mūnīsto-puau, sakino'sattai au.

6 Ki Ksēsto'a, a'tsīmoikainiki, īstsi pi kōk'ai, okīm'īniki, a'tsīmoikamīs kīn'a ai'sīmiapsiuā; ki kīn'a, aisīm miūs'sūppiuōk, kitaksīnnoam'sakinosūk.

7 Ki atsīmoīkainoeniki pinīksīstape'puawtsīs, manīstaīksīstapepoattopīauaie saie'tūk-kix: tūk'ka ūs'tai au ak'aiokhtokīau otakai'pu-yīssau.

8 Pinet'omanīstīk, tūkka Kīn'oau īksīnīm'ests kitsi pu'īnakitsi pīsts kitsau om au an'īs-topi.

9 Ūn'anīstūttsīmoīkak: Nīn'an spots'im kitsitau'pīpi, ūn'anīstatsīm'metsīs kitsīn'īkōsim:

10 Ūn'anīsto'tos Kitotūmap'sīn ni: spots'im Kitsitsi'tan kanīs'tutsi pi, annom' ksōk'kum nokūt'anīs tutsit:

11 Annok' ksīstīku'īk nokkok'inan aau'ōs-sīn:

12 Ki ūnīksksīnīt'au nītsau um'itsitappī-sīnanēsts, manīstūs'ksīnoawpi annīks'īsk matap'pīk nītsau um'itsīstotokīnanīk:

13 Ki pinīstskīm'ūkīnan, ki nokitīkōmots-e'pīokīnan Sau um'itsitappīuā; kitūsk'sainā-īau nīn'naiīsīn ni, ki otūmap'sīn ni, ki īstap-īna'sīn ni. Amen.

14 Ūnīksksīnno'ainoeniki matap'pix otsau-um'itsitappīisuauēsts, Kīn'oau spots'im kitak'-okskīnokōau.

15 Ki sauksksīno'ainoeniki matap'pix ot-

sau um'itsi tappiisu au ěsts, Kĭn'oau Spots'im kimatak oksksĭnok oau'ats.

16 Kŭttaioyieno eniki pinomŭs'sŭppik man-ist'omŭssŭppi piau ksĭstapokŭmotsitappikasix: tŭkka iksĭstuts'imiau ostokso'au ěsts, matap'pix mŭks'ksĭnoŭsax kŭttau'yiau. Kitau'mŭn-istopuau ŭk'otsimiau saiakinosatto piau.

17 Ki ksĕsto'a, kŭttaiau'yeniki pu'ikĭniit, ki ĭssĭs'kiosit;

18 Matap'pix kŭkstai'ĭksĭnokiau kikŭtau yi, kŭksksĭnnu'yĭssi Kĭn'a aisĭmmiŭssŭppiuă: ki Kĭn'a aisĭmmiŭs'sŭppiuă kitaksĭnnoam'saki-no sŭk.

19 Pinau moi'potosik akau'tsapsĭnni annom'ksŭk kum, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsĭts'oyipi, ki kŭmos'iepĭsix otsipĭs'sax ki otsikŭmos'sax:

20 Ki au moi'potosik akau'tsapsĭnni spots'im, apŭn'ix ki apĭssu'yei otsitsau'oyipiau, ki kŭmosiepĭsix otsitsauaisisŭppokatŭn'akĭipi-
au ki otsitsauai'kŭmospiau:

21 Itstsi'piau kitsinan'ĭsts, ŭn'nimauk ku'-skĕttsipŭppi.

22 Mostŭm'i ĭsta'natsii moŭps'piina; nituks'-kŭssi koopspi, kostŭm' ak'otuitsiu anat'sii:

23 Ki koŭps'pi minĭx'ĭssi, kostŭm'i ak'otui-
tsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsĭpsts'tsiik
kostŭm'i ski'natsĭssi maum'au mŭko ski'nat-
sĭnni!

24 Tukskŭm matap'pi matokotsapotomoyiu-
atsax na'tokŭm ix nĭn'ax: aksikŭm okkĭmiu
tukskum ki aks'ikŭm ŭkomĭmmiu stsĭk'i; aki-
kŭme'eniu tuks'kŭm ki aksikŭm'ĭstsĭmmĭ-
miu stsĭk'i. Kimatokotapotomouaxau Ap'ĭs-
totokiuă ki sau um'itsi tappiuă.

25 Ūn'nikaie kitan'istopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisīn ni kitaks'oatoppi ki kitak'sīmatoppi: ki pinap'itsitatoat kostūm'i kitai'aksūpskawsatoppi. Tse'ka īsskīts'tau opai'tappiisīn ni ki aau'ōssīn, mostūm'i ki istotos'ists?

26 Sūm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsīm-mauaxau ki matomai'pokiakiuaxau, ki matom-amoipotūkkiu'axau īnsīm'apioyīsts; ki Kīn'oau spots'im ai'īssoyiuax. Tūkka' īsskīts'tau, ksēs'to'a ki osto'auai?

27 Ūs'tainoeniki kōk'spitappiisuai, tsiksīm a' ak'aatspitappiiu?

28 Kumauk'apai'sitatoappu aisksistsau īstos'ists? Sat'sīkau anat'suiopokists itai'sūski-iau; matapotūkkiu'astsau, matapīstutūkkiu'āsts'au īstotos'ists.

29 Ki kitan'istopuau Solomon otstap'īstotossi matskītstom'atsēsts annists'isk sui'o'pok-istsk.

30 Is'tosatstopiēsts saiūs'kiīsts manīstīs'-totosatstoppiēsts annists'isk annok' ksīstsikuik na'paitappiīsk ki apinōk'wīs apittūp'apīpī-iau ītsi'i: kikūt'tomaiakstai īstūpīstototsats-kokoauats, kitsenūk'au mai tūkkipuau.

31 Ūn'nikaie pinapai'tsitatoak kōk'anīssuai Tse'a nōks'auatopīnan? ki, Tse'a nōk'sīmatopīnan; ki; Tse'a nōks'īstotosatopīnan?

32 (Tūk'ka annists'isk, Gentiles ap'ūssatsīm-ēsts.) Kīn'oau spots'im īksīnīm'aie kitsīm'-mūkitatosēsts.

33 Ki Matom'apsatsīk Ap'īstotokiūā otsīn'-naisīn ni ki otokōmotsitappiisīn ni ki annists'-isk kitak'ūtokōnokokēsts.

34 Ūn'nikaie pinap'itsitatok apinōk'wīs; ap-

i'nök'wis ak'apitsitasiu. Tuks'kai ksistsikui,
maka'pi süp'anistsiu.

CHAPTER VII.

PINOKÖK'ITSIMAK ki kimatakökökitšim-
ük o'a

2 Kanistau'kökitšimapuaitak anistaukök-
itsimüksuait; ki kanistau'kotawpi kitakanist-
au'kuyissi.

3 Ki kumauk'satsiks kěškün' osüppa'kömo-
sinni, ki kimatstatopats kitomüksüppa'kömo-
sinni?

4 Ki kiküttaukot'anistau kěškün' nök'sau-
autsissi kitsüppa'kömosinni; ki sat'sit, omük'-
o kitauütsüppa'kömosinni?

5 Kitsiksistapokomotsitappiansi, Matom'-
sauautsit kitomük'süppakömosinni, ki kitako-
tümso kapsatsip köksauautsissi kěškün' osüppa-
kömosinni.

6 Annists'isk natoap'istsk piniko'tokau imi-
tax, ki pearls pinitüp'istüpapixikau ak'sinix,
öksikkümitauau'ökaiiau ki akotümotükau'au-
yiau ki kitak'otümsixipok.

7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'-
okonip; istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik.

8 Anniks'isk matap'pixk au'kömönixk au'-
kuyiaiu; ki annök' ap'satsimök, au'konimaie:
annök istok'iakiuök, otak'sikauaipixikaie.

9 Tükka'nin'naua, auköm'önistüssi okku'i
napaiën, aiakokotsiuaiie okotoki?

10 Ki auköm'önistüssi mammi', aiakikotsiu-
aie pitse'ksina?

11 Ksěsto'au, kitsaum'it sitappiipuau, is-

ksin'im'enoainiki kők'okotosuai ko'kosoauax
 ökh'sists, Kın'ou spots'im küttomaiakokotsiu'-
 atsax ökh'sists anniks'isk matap'pixk otau'-
 kömönikixk?

12 Kanist'sitsitatuai matap'pix kőkünist-
 sitsitaiissuaiu, kitak'ünistsitsitattaiu: ün-
 nianistap'piu okök'itsimani ki prophetix ots-
 e'puawsuai.

13 Apüt'okitsimi pi'ik; sokokit'simi apük'-
 oksokui itüp'itsiiu akotap'sinni, ki akai'tap-
 pii itsipim'ix:

14 Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik
 itüp'itsiikiau opai'tappiisinni, aput'tsiau; ki
 unna'tsittappii ikon'imix.

15 Stun'nokau ksıs'tapatoiapiekuax kit'si-
 totaakixk emük'ikınaistotosixk, ki o'pistokini
 itapis'onotsiau.

16 Kit-aks'ksinoaiu otsin'asoauęsts. Ma-
 tap'pix küttomautuyiu'atsauax ksıssi'ix mın'-
 ists, ki ksıs'tapsüskiists küttomautsim'axau
 figs?

17 Neto'i kõnai'ökhsistsix ai'ökhsinasiau:
 ki makap'istsix makap'inasiu.

18 Ökhsistsis matokotokapinasiau'ats, ki ma-
 kap'istsis matokot'ökhsinasiauats.

19 Kõnai'istsix küttaökhsinasiix kakiok'au,
 ki is'tsi itsis'tüpapiksistaiu.

20 Ün'nikaie kitaks'ksinoaiu otsin'asoau-
 ęsts.

21 Kõnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a,
 matakokõnitaipim'axau spots'im ists'in'naii-
 sinni: annök'ap'istutsimök Nin'a spots'im ot-
 sitsi'taniaie, ai'akitsipim.

22 Annik' ksıtsiku'ik akai'tappii nitak'an-

ikiau, Nin'a, Nin'a, nikūt tom aisītsips pinanats kitsin'ikōsim? ki nikūt tom aisūs ko un aniaua xau sau um'itsistaawx kitsin'ikōsim? nikūt tom mutai pīssats kas pīnana kitsin'ikōsim?

23 Ki nitakotūman istai au, kimats'ksin opuaa; Mīstūpa'akik, ksēsto'au kitsau um'itsis-tutsipuaa.

24 Annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'isk nītse'poawsīstsk aks'istutsiu mokōkiin'ai annōk itokhit'oko iskau ūk ok'otoki:

25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'sopu, ki annik' napioyīs itot'sūppu; ki matsīstokhopiu'ats; tūk'ka, itokhit'okoko iskau ok'otoki.

26 Ki annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'isk nīse'poawsīstsk, ki matsīstutsim'atsēsts aks'istutsiu mattsapsin'ai, annōk' itokhit'oko iskau ūk spōts'ikui:

27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikīmskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyīs itot'sūppu; ki istokhopi'u; ki omūk'o otsīs'tokhopiīsīn ni.

28 Ki ūn'nītsiu, Jesus otaiksīste'poattosēsts annīsts'isk epo'awsīstsk, matap'pix skai e'tūk-kiau otsksīn imats'tūksīn ni;

29 Ototūmap'sīn ni itūs'ksīn imatsiuax, ki sīnak'ix man istūs'ksīn imatsawpiax, matūs-ksīn imatsiu'atsax.

CHAPTER VIII.

OTSĪN'NĪSAA TOSSI nitum'mo akai'tappi-ii itopokiuo'iauaie

2 Ki, satsik, nīnuau leper otsitto taakaie ki

otsit'atsim mimmokaie, ki otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatom iniki kitokotsiksixistotok.

3 Ki Jesus itsau'ksikinstsiakiu, ki itsixen'iu aie, ki an'iu, nitak'an istutsip; ksiksit'. Ki soksiksik'siu aie.

4 Ki Jesus an'istsiu aie, Sat'sit, pinaiitsinikos matap'pi; mis'taput, annis'tsin nosattsis natoi'apiekuun, ki annik' otan'ipik Moses issa'kumutskotoat moks'ksiniisau.

5 Ki Jesus otsito'tai piissi Capernaum, een'aken'ai otsitto'taakaie, ki otau'kom onikaie,

6 Ki otan'ikaie Nin'a, annok' nitapotomokok noko'ai itsis'tokhaitsiu, ai'papuyiu, eks'kaipu inum.

7 Ki Jesus an'istsiu aie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau.

8 Eenaken'ai an'istsiu aie, Nin'a, nimat'sipumapsa kokitsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annok' nitapotomokok ak'okuttutoau.

9 Nesto'a nitap'otomoki, ki een'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mis'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'puksipu; ki annok' nitap'otomokok nitan'istau, am'oi unnian is'tutsit, ki au'an'istutsimaie.

10 Jesus otokh'tsimsaie, skai'etukkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiu o'ixk, Kitau'mun istopuau manist'omukopi otau-mai'tuksinni nimatun istokonip'ats Israel istauosin'im.

11 Ki kitan'istopuau akai'tappii umutautsipi apinok'kuyi ki otsit'ustukkopipi ak'uto-toiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im itsin'naiisinni.

12 Ki nīn'naiisīn ni īstokos'ix ak'satūpiksīstsi-
 auax skī'natsii; annim asain'sīn ni ki satse'-
 kīnan ak'itsisiau.

13 Jesus an'īstsiuaie eēnaken'ai mīs'taput,
 kanīst'au maitūk kipi kitak'ūn īstutoko ki an-
 nōk' otap'otomokōk itsok'okuttutoau.

14 Ki Jesus otsītsipīssaie Peter oko'aiaie,
 nan nuyiuaie otokem'ani o'ksīstsiuaie itsīs'tokh-
 aitsīinaie, ai'okhtokīm pūs'tsīmesīn ni.

15 Ki kaien'īmaie otsīssi, ki pūs'tsīmesīn ni
 itskīmaie: ki itsipuau', ki ito'yiax.

16 Autūkkus'si ito'tsīpotuyiuaie akai'tap-
 piiau sau um'itsistaawx pakh'tokīnattsīkiaua-
 ax: ki otse'poawsīn ni itsa'tūpiksīstsiuax sta-
 awx, ki ikut'tutuyiax ikōnai'okhtokosix:

17 Mōks'enūpanīstosi otan'īpiaie Esias pro-
 phet, ki an'iu, Osto'i mat'sīmēsts kītsauūt'tsi-
 kotsapsīnunīsts, ki ipa'tomēsts kitokh'tokos-
 īnunīsts.

18 Jesus otsīnno'ōssax akai'tappiīx oto'-
 tūksīpuyimokax, ikōk'itsīmau mōk'opūmos-
 au.

19 Ki tukskūm īni aisīnaki'īna itoto'yīnaie
 ki an'īstsiuaie, Nīn'a kitak'ittappopi nitak'o-
 pokīuo.

20 Jesus an'īstsiuaie, ota'tuyix au'ōttsīman-
 iau, ki paiu'tax au'yīiiau; ki Nīn'nau okku'yi
 matsīstokhotom'atsaie otokōn'.

21 Ki stsīk'i otūsksīnīmats'aie an'īstsiuaie
 Nīn'a, nōk'otomitappo nōk'akītsōsi nīn'a.

22 Ki Jesus an'īstsiuaie, sūppa'kit; ki enix
 ūnanīstak'itsōsauax enix.

23 Ki otsūppopīs'si akh'iosatsīs, otūs'ksīn-
 īmatsax ipokītsūppo'piiax.

24 Ki satsit iek'opaikĩmskau, ki ai'sik opai-
kĩmskau akh'iosatsis; ki ai'okau.

25 Ki otũs'ksĩnĩmatsax otsit'totaakikax ki
otsitsiksekenokikax, ki an'ĩtsiikiau aie, Nin'-
a kũmłotse'piokĩnan: nitaks'ĩnetspĩnan.

26 Ki an'ĩtsiuax kumauk'sikopupuauaisks
kitsenũkumaitũkkipuau? Itũmit'sipuau, ki
ai'sitsĩpsattomẽsts sopu'ĩsts ki pai'kĩmskaiĩsts;
ki ikũnau'maitsiẽsts.

27 Ki nĩn'ax skai'etũkkiau, ki an'iau,
Tsũkhtanĩstap'ĩnauũkhtauts, sopu'ĩsts ki o-
mũk'sikĩmi manĩstse'tokẽsts?

28 Ki otopũmmo'si Gergesenes ĩstauũsĩn'ĩm
ito'tatsemiau aie natsitappii sauumitsistaawx
pakh'tokĩnatssiikiax, aken'ĩmanĩsts itsũx'iax,
eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'-
pats.

29 Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsa-
akanĩstappiki tsĩmattopĩnan, ksẽsto'ã ki nẽs-
tũnan, Jesus, Ap'ĩstotokiuã okku'yi? kikũt'-
tautotopa kũk'kĩtsikĩmatsĩstotoksĩnan otsau-
om'otosi itaiksĩtsikumiopi kũk'kĩtsikĩma-
tsĩstotoksĩnan?

30 Ki Pĩstsĩksi'pio akaiẽm ak'sĩnix itau'yiau.

31 Ki sauum'itsistaawx au'kũmũnĩtsiau aie
ki an'ĩtsiau aie, saiai'pixĩkĩnaniki, nũk'itsi-
pĩsĩnaniau ak'sĩnix.

32 Ki an'ĩtsiuax kũkku'. Ki otsũksax,
ak'sĩnix itsipim'iax: ki, satsit, kũnak'sĩnix
itsĩn'aukskasiau inno'tsĩstũppakui, ki omũk'-
sikĩmi suioks'kasattomiau, ki inets'iau.

33 Ki anniks'ĩsk matap'pixk ũsks'kũmiĩsk-
ax itsĩs'tũpaukskasiau, ki akap'ioyĩs itsipim'-
iau ki ai'ĩtsĩnikũttsiaua, ki anniks'ĩsk ma-

tap'pixk pakh tok kĭn at tsixk sau um'itsista awx mats'i tsĭn ni kōt tsi au ax.

34 Ki, sat'sit, Kōn ai'tappix ikōn ai'sūx ki-tšimiau akap'ioyis mōk it totatsem ōsau Jesus: ki otsĭn no'ōssau aie, au'kōm ōn ĭtsiauaie mōks'ĭsta pu saie otau'ōssuai.

CHAPTER IX.

KI itsūppo'piu akh'iosatsis, ki ito'pūm mo ki otauūt akap'ioyim ito'to.

2 Ki, sat'sit, itotsĭp'iauaie nĭn'nau, ai'pakh-puyiu, ĭstokhai'tsiu ūksĭn': Ki Jesus otsĭn ĭs'saie otau mai'tūk suai ax an ĭtsiauaie ai'pakh-puyiuā, Noko'a, ōkh'sitūk kĭt; kitsau um'itsitappiisĭsts ĭksĭnip'iau.

3 Ki, sat'sit, stšĭk'ix ai'sĭnakix ĭstai'au am'o (*nĭn'nau*) makapie'puyiu.

4 Ki Jesus ĭksĭnĭm'ĕsts ot ūs'tapu au ĕsts ki an'iu, kumauk'itsit atopu au aĭks maka'pi ku-skĕt tsi pōppu au ĕsts?

5 Tšĭm'a ksĭstspā'pi, kōk'an ĭsi, kitsau um'itsitappiisĭsts ĭksĭnip'iau; ki kōk'an ĭsi, Nipuat' kĭ au ōkat'?

6 Ki kōks'ksĭniisuai Nin'a okku'yi ikōts'ksĭnĭm'ĕsts sau um'itsitappiisĭsts annom' ksōk-kum (itūm'an ĭtsiauaie ai'pakh-puyii) Nipuat', matsit' kitūk'sĭn, koko'ai ĭs'taput.

7 Ki itsipuai' ki oko'ai itsitap'po.

8 Ki akai'tappiii otsĭn ĭs'sax, skai'etūk kiau, ki a'tšĭm mĭm mĭauaie Ap'ĭstotokiua annōk' ikotsiu'ōk matap'pix otūmap'sĭn ni.

9 Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiauaie nĭn'-

nau, an' istau Matthew, itaupii'inai itai'ponita-topiaie, ki an'istsiuaie Süppa'kit. Ki itsipua' ki pokio'attsuaie.

10 Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiaiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (*Jesus*) ki otüs'ksin'imatsax.

11 Ki Pharisees otsinno'össax, itünis'tsiauaax otüsksin'imats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix?

12 Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmükitappi'uauxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kimük'itappiaiu.

13 Is'tapuk, üs'ksinik man'istap'ipi, nitökh'sitsip kim'apiisinni, ki nimatökh'sitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nök'ai-niköttosau moköm'otsitappix möks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto.

14 John otüs'ksin'imatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsan'istapiu'ats nimutsauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüsksin'imatsax küttaisauauyiu'axau?

15 Ki Jesus an'istsiuax küttau kotau'yesiu-axau man'okkemiuök oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiuök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuök otai'akitotoawpistskaie, ki akotümsauau'yiau.

16 Kimatanipsospuau makap'isokösists; annik'psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpai pinikau.

17 Matap'pix matomaisüppasuyin'imests man'ists mñ'iokkeists ükautokeissuyin'ists, öks'kakümipinikau ük'autokeissuyin'ists, ki

mīn'ioke ak'saikīmsskau, ki aks'iksist suyin-
asiau: Man'ioke īsts itsūppa'suyīnīmau
man'otoke īssuyīnīsts ki ai'aketōkhsiau.

18 Otsakiaisītsīp'sattosax annīsts'īsk epō'-
awsīsts, tukskūm'īni eenakin'ai itoto'īnīai ki
a'tsīmīmīmaie, ki an'iu, Nitūn'na ūk'ai niu;
puk'siput ki kotsīs'i tsīxen'īs, ki aks'ipuitap-
piiu.

19 Ki Jesus itsipūau', ki itopokom'īuaie, ki
otūksīnīmatsax mat'opokomiau aie.

20 Ki sat'sit ake'uā, au'atūnikau ūksau-
mawksaikīmsskau otok'tokossīnī na'tsikoput-
tuyi stuyī'īsts, itsūp'paatsīuaie, ki itsīx'enīm-
aie opekakūn'īmanīaie:

21 Tūk'ka, īs'tau, ksen'īmīnīki opekakūn'-
īmani, nītak'okuttotoko.

22 Ki Jesus ito'tūkkau; ki otsīnno'ōssaie,
itūnī'u, Nitūn'na, ōkh'sitūkkīt, kitau mai'tūk-
sīnī kumut'okuttotoko. Ki ake'uā annīk'
itokut'totou.

23 Ki Jesus otsītto'tai piisi eenakin'ai oko'-
ai, ki otsīnno'ōssax au'yesīx ki matap'pix eīs'-
tsekīniau,

24 An'ītsīuax, anīs'tapaauk, ake'kuūn
matseniū'ats, ai'okau. Ki itai'īmau aie.

25 Ki otsīs'tūpskoōsax matap'pix, itsipim,
ki ito'tsīmaie, otsīs'aie, ki ake'kuūn itsipūau.

26 Ki otap'īstutsipi, annīk' auōsīn'īk, mot-
ūs'ksīnīpaie.

27 Ki Jesus otsīstūpau matta'atossi, na'to-
kūmi naps'tsīx nīn'ax ipokiuo'īax, ki aisokse'-
puyīax ki an'iau, David okkui', Kīm'okīnan.

28 Ki otsīsīpīs'si nap'ioyīs, naps'tsīx ito-
to'yīauaie: ki Jesus an'ītsīuax kikūtau'mai-

tsip uau nõk' okot ũn istuts is? An' istsi iau aie
A, Nin' a.

29 It ũm' itsix eniu ax o õps' pu au ax, ki it ũn i' u,
kan isto' mait sip uai, ũn nian ist sis'.

30 Ki itsikau' opiii o õps' pu au ax: ki Jesus
sai emiu ax m õk stan is' tos ax ma tap' pix.

31 Ki osto' au ai, ots is' ta pu sau ik õn ai' ts in ni-
koy iau ax ma tap' pix an nik' au õs in' ik.

32 Ki ots ũks ax, sat' sit ito' ts ip iau aie k ũt tai-
ai' pu yiu a sau um' itsista aw pak to' k in at siu aie.

33 Ki sau um' itsista aw ots ai' pik sis t õs saie,
k ũt tai ai' pu yiu ã it se' pu yiu: ki k õn ai ta pp ix
sk ai' et ũk k iau, ki an' iau, mats ik ai nip' ats Israel
ist au õs in' im.

34 Ki Pharisees an' iau sau um' itsista aw x
ots in' ai mo au ai it ai' sai pik sis t siu ax sau um' itsi-
sta aw x.

35 Ki Jesus it ap' au au õk au k õn au' ak ap io-
yists, ki in ũk' ak ap io yists, ki it ũs' ks in im at s-
tokiu o ta' to i ap io y im o au õsts, ki ai' sem ok iu
nin' nai is in ni ist õk hs' its in iks in ni, ki õk' kut-
tuts im õsts ma tap' pix o to k õn ai' ok to kos u au õsts
ki o to k õn au' a t ũn i k au õsts.

36 Ki ots in no' õs saie o ta pp i is in' na, kai im' iu-
aie, t ũk ka ũs' ts im siu, an eto' man ist au' an eto pi-
ax em ũk' ik in ax sai its' ts issi ũks' k ũm ok iu ã.

37 It ũm an' ist siu ax o t ũs ks in im at s ax, ak au-
o' yi in s in' man ist s, ki ap' o t ũk k ix un na' to s im-
iau;

38 At s im' oi i k ũt tok in s im' man ist s ist s in' nau
m õk' it ũp sko õs ax o t in s im man ist s ap o t ũk k ix.

CHAPTER X.

OTSIPUK'SÜPINNIKÖTŪSAX na'tsiko-
puttsiau otŭksinimatsax, ikotsiu'ax otŭm-
ap'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax,
ki mök'okuttutsisax amian'istokhtokosists ki
amian'istatŭnikĕsts.

2 Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikös-
oauĕsts am'ostsiaukiĕsts; Matom'itappiu, Si-
mon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskŭn:
James, Zebedee okku'i ki John oskŭn';

3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Mat-
thew, annök' publicanök; James, Alphæus ok-
ku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus;

4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot an-
nök' aien'ŭpanistsiuōkaie.

5 Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'-
tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles
oksoku'auĕsts pinitap'pok, ki Samaritans ot-
akap'ioyimoauests pinŭt'sitsipik:

6 Ki Israel oko'au otomŭk'ikinaumix ats'ax
is'tapuk.

7 Ki auau'ōkainoniki sem'okik, ki anik',
spots'im ĩstsĭn'naiisĭnni aststsiu'.

8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix ĩssin'-
nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsista-
awx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksist-
oko'tŭkkik.

9 Gold ki silver ki brass pinitŭp'pitŭkkik
kitsitai'sŭpopumatsopuauĕsts,

10 Assuia'tsĭman pinots'ik aumatto'ainoai-

niki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokösists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otükkiuã ak'-otsïmaie otso'ösïn.

11 Annik' akap'ioyïsk kïtai'akitsipipika süppo'öttesatsïk annök' öks'apsiuök; ki annim' stau'pik kitsauomai'sükskitsïssuai.

12 Ki pim'innoainiki nap'ioyïs, ksema-tsim'at tok.

13 Ki ökhs'ïssi nap'ioyïs ünñianïstsito'tos kitsïn'nüstseisuauests; ki sauökhs'ïssi ünñianïstsska'atok kitsïn'nüstseisuauests.

14 Ki annök' kiküt'tau tokök, ki küt'tauotsïmikök kitse'poawsïsts, sükskitsim'innoainiki annik' akap'ioyïsk sotsïk'asattok.

15 Kitau'münïstopuau akök'itsïmaïksïstsi-kuïk Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyïsk.

16 Sat'sïk emük'ikïnax mïs'tüpskoawki apis'ix neto'yik kanïstsïst'üpskopuau: mokök'-ik manïstsokökïpi pitse'ksïnax, ki ikkïnap'sïk manïstik'kïnapspi kükku'ix.

17 Ki üsk'skümokau matap'pix; kitakau-müts'kauoau akök'itsïmani, ki otatoi'apio-yimoauësts kitakitaipstüsïstipïs'okoau;

18 Kinïn'ax ki omüx'inax kitakittüp'ip'ïok-oai, nësto'a kumut'aiakaitüp'ip'ïok-oai, kökkite'nüpanïstosau ki Gentiles.

19 Ki aumüts'kauïnnoainiki pinstak kök-ünïstse'puyïssuai; annik' kitak'okokoau kitai'-akanipuai.

20 Kimats'epuyïpuau, Kïn'oau osta'aw ksësto'au itsïpsta'puyiu.

21 Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'eïnsi, ki nïn'a akumüts'kai-

uaie okku'i; ki pokax aksenūpanīstaiāu un'ouax ki oksīs'touāuax mōks'enitōsauax.

22 Ki kōnai' tappix kumut'akaukīmokoaiaiu nēsto'i; ki annōk' eikak'imauōk umuts'ipaitappiuaspi akitsikōmotse'piauaie.

23 Kīm'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyīs, mīs'tūpokskasik stsik'i: kitau'mūnīstopuau kimatakōkōnitotopuau Israel īstokōnau'akapioyīsts otsauomai'akotosi Nīn'au okku'i.

24 Ūsksinīmats'au matskītsīmiu'ats otūsksinīmats'tokiuā, ki apotūk'kiuā matskītsīmiu'ats otsīn'aim.

25 Ōkh'siu ūsksinīmats'au mōketūm'anīstsau otūsksinīmats'tokiuā, ki apotūk'kiuā mōketūm'anīstsau otsīn'aim. Anīstsīn'nikōttūsauaie nap'ioyīs otsīn'aim Beelzebub, ak'staiānīstsīnīkōttaiāu ītsīpstauPIX oko'ai?

26 Pinstūn'nokau; matsekipats akstaisaiipasokīnīs; matsītsīksīs'pats ak'staisaiīsksinīs.

27 Kītse'ītsīnikopuai ski'natsii matai'ītsīnikok ksītsīku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotkhīs'suai, sem'ik spots'im nap'ioyīsts.

28 Ki pinstūn'nokau annīks'īsk akenītomīxk mostūm', ki sta'aw matokotsenītsīau'ats: stūn'nok annōk' ikots'enīts iuōkax mostūm' ki staaw stakhts'im.

29 Natokūmīx sīstsīx kūt tomūtai ponītau'atsax nītsīpūn'asaini? ki tuks'kūm matakītotsīu'ats ksōk'kum sau ūsksinōūssi Kīn'ou.

30 Kitoku'yīkīnsīsts ikōnūks'topiau.

31 Pīniko'puk; kitots'ītskūkaiīxkīmīmīpuau akaiēm'ix sīstsīx'.

32 Annök' aie' nüpan ĩstsiuök matap'ii nĕsto'i, osto'i nitaks'enüpan ĩstau nĭn'ă spots'im.

33 Annök' nĭt'saietokök matap'piuök, osto'i nĭtak'saietou nĭn'a spots'im.

34 Pinstak nimut'oto ĩnnüst'sĭn ni nök it-sĭt'apix ĩsi ksök'kum: nimat'otopa nök it-sĭt'apix ĩsi ĩnnüst'sĭn ni, ĩnnu'stoan nimut'oto (*nök it-sĭt'apix ĩstos ksök'kum*).

35 Nimut'oto nĭn'au ki un'ni mök'itsi potsĭs-tĭm motse ĩsau, ki otün'ni ki oksĭs'tsi, ki äum'si ki maawks'i mök'itsi potsĭs-tĭm motse ĩsau.

36 Ki nĭn'au aks'ikatummĭmiuax otopok-au'pimix anniks'isk matap'pixk oko'ai ĩtsĭpsts'taupixk.

37 Annök' ai ĩs'tüpük omĭm miuök un'ni nĕsto'i nimatokotsinanük'ats: ki annök' ai ĩs-tüpük omĭm miuök oku'yi ki otün'ni nĕsto'i nimatokotsinanük'ats.

38 Ki annök' sauots'ĭssi otai ĩnan'i sauopokiu'osi nĕsto'ă, nimatokotsinanük'ats.

39 Annök' ikon'ĭmök opai'tappiisĭn ni, ak'atstomaie; annök' at'stomök opai'tappiisĭn ni, nĕsto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie.

40 Annök' kĭto'tokök nito'tok; ki annök' nito'tokök ito'toyeu aie annök' nitse'tokükök.

41 Annök' ito'toyeuök prophet otsiprophetisaie otak'okuyĭssi prophet osa'kinosĭn niaie; ki annök' ito'toyeuök moköm'otsitappiuă otoköm'otsitappiisaie, otak'okuyĭssi moköm'otsitappiuă osa'kinosĭn niaie.

42 Ki annök' ai'aku tükku yiuök sto'kĭmi tuks'kĭmi anniks'isk ĩnüks'tĭm ĩxk otüs'ksĭn ĩmatsössaie, kitau'mün ĩstopuau matak at-stom'ats osa'kinosĭn niaie.

CHAPTER XI.

KI un'niniitsiu otai'ksistan istössax na'tsiko-putsix otüşksinimats'ax itsistüpa'a tomaie möküşksinimatstoksi ki möka tsim'semök si ot'akapioyimoauësts.

2 Annok' John itsipsts'taupissi itai'okiakiopi otokh'tsisësts Christ oiapistutsipists'aie, itoköt'tsiuax na'tokümix otüşksinimats'ax,

3 Ki an'istsiu aie, kikütami'pa annök' aiakoto'ök, ki nök'apsüm mösinan noke'tsimi?

4 Jesus an'istsiuax, mis'tapuk, matan'istsinomok John annists'isk kït okh'tsipuauëstsk ki kitüş'satsipuauëstsk :

5 Naps'tsiox üs'süpiu, üs'tsekaiix iköm'otauauökaiu, leperix issin'aiu, küttaiai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' aipuu'iau ki kïm'-atapsix atsïmsem'aiu ökh'sitsiniksini.

6 Ki atsïm'siu annök' küttaï'tstskïmskük-iuök nësto'i.

7 Ki otsis'tapusax, Jesus otaumütüpaiitsinikoösauaie akai'tappix John, Tsan'istappiü-ä kumutsitappopuai ksïstapskök kum kök'-satsipuai? Küttaitsip'a apai' sopu'yi itau'ütöpäpokaiiu?

8 Ki tsan'istappiüa kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Küttaitsip'a nin'naii ikikïn'istotosiu? Anniks'isk ikikïn'istotosixk itot'okoyiau Omüx'inax oko'auësts.

9 Ki tsan'istappiüä kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Küttaitsip'a prophet? A, kitan'istopuu skïtsim'iu aie prophet.

10 Annök sïnu', sat'sit, nitse'tomoto küt-

tau nit o'to katatsis au kostoksis', ki ake'tomso-
kapapistutsimaje kokoku'i.

11 Kitau'mun istopuau anniks'isk itsipok-
ai'im mokix akex, mats'its tsipa ok'skitsimiaie
John Baptist: ki annok'inuks'tsimok spots'im
istsin'naiisinni ai'skitsimiu aie.

12 John Baptist istsiksis'tsikuists, puk'supi-
ksistsikuists spots'im istsin'naiisinni itusk'o
tuitsipio, ki uskotu' tsipimix itusk'otuitsi-
pimiau.

13 Konai'prophetix ki okok'itsimani aie'-
nupanistomiau ests otsau om o'tosi John.

14 Ki mak'otsimenoainiki, am'auk Elias an-
nok' ai'akotook.

15 Annok itokh'iuok mok'okhtsimisi unan-
iststokh'tsis.

16 Tsa nitai'akanipa annok' o'tappiisinok
manistsin'naiipuaiu? Netoinitsi'au pokax
annim' itawk'pumauawpim itau'pix ki ai'sit-
sipsatsiau otuk'auauax,

17 Ki an'istsiauax, kitsik'uttomopinan ki
kimat'spiipuu; kitau'yimopinan ki kimau'-
kaiisuau ests kimatak ipuu estsau.

18 John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisim-
iu'ats, ki an'iop pakh'tokinatsiu sau um'itsi-
staaw.

19 Nin'au okku'i oto'tosi, au'yiu ki ai'sim-
iu, ki an'iop, sum'mis, aistoks'oyiu ki aistok'-
simiu, publicanix ki sau um'itsitappix otuk'au-
auax. Ki mokok'sinni o'kosix otokomotsis-
tuokaie.

20 Itau'mut upsit sipsat tom ests akap'ioyists
annim' otsit'apistutsipists ot'apistu tüksists
otsau om ai'sauaitstusax.

21 Kitak' oksinip maka' pi, Chorazin! kitak' oksinip maka' pi Bethsaida! nitsit' tsipstsapistsututukki topiau Tyre ki Sidon istak' apioyists is' taisum mi sau ai tsi tau opiau isksim' matukki aipistsists ki makh' skitsists.

22 Ki kitan' istopuau Okok' itsimani istisksis' tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto' a, aks' isiksistspapiu Tyre ki Sidon.

23 Ki ksesto' a Capernaum, kitspin' nok o spots' im, hades kitaks' in nis si mok o; omuk' apotuksists kitakap'ioyim itap' istutsipiau ittsipstsapistutukki opiau Sodom, is' taisa ki aitaitsiopi.

24 Ki kitan' istopuau, Okok' itsimani istisksis' tsikui man istak si ksists' papsi pi ksesto' au, aks' isiksistspapiu Sodom.

25 Annik' Jesus an'iu, nitokh' situkki nin' a, spots' im ki ksok' kum istsin' aimi, kitai' ksistatokiauests annists' isk mokok' ietappix ki kitapaso' kinomoi au inuk' si pokax.

26 Unnianists' it Nin' a; man istokh' si pi kitsitsi' tan.

27 Nin' a otokonai' nanists nitokok: ki matsitsipa isksin nu' yiu aie okku' iaie Nin' a nits' ksinnu' yiu aie; matsitsipa isksin nu' yiu aie Un' ni, okku' i nits' ksinnu' yiu aie, ki annok isksin imats' sto kotseuok Un' ni.

28 Puk sipa' a kik konai' ikapotuk kix ki ikonus' soksistsix, ki kitak' okotopuau issik' sisti kosin ni.

29 Nokhkin' ni kin' attok, ki isksino' kik; nitsik' kinapsi nimat' omukim uspa; ki kitak'

okonip u au ku'skēttsi pōp pu au ēsts īstsīk' sīs tsi-
kosīn ni.

30 Nokh kīn' ni ksīsts' papiu, ki nit opa' tūk-
sīn sōk' otsiu.

CHAPTER XII.

A NNIK' Jesus Issīk' opī ksīstsīkui itsisūp-
pok a' a tomēsts napaiēn īn sīm man īsts; ki
otūsksīn īm ats' ax au' notsi ax, ki aīn' as īsts au-
mūt ūp' otsīm i ax ki itaumūt ūp' io at tom i ax.

2 Ki Pharisees otsīn no' ōssau ax, an ītsī au-
aie, sūm' mīsau kitūsksīn īm ats ax mat' ōkhsīu
otap' īstutsīp u au ēsts an nok' īsīk' opī ksīstsī-
kuīk.

3 Ki an īs' tsiu ax kīkūt tan īstop u au' ats
David otap' īstutsīp i otau' notssi ki otopok om' ix;

4 Man īst' sīp i p i Ap' īstotok i u ā oko' ai, man-
īstau' attop i au otsītau' p i p i īstske' tani an nīk'
kūt' ta ōkhsīk mōks' au attosi ki otopok om' ix
mōks' au attos ax aie, ki kak' ōkhsīu natoī' ap i e-
ku ax mōksau attos au aie?

5 Ki kīkūt an īstop u au' ats okōk' ītsīmani
natoī' ap i eku ax man īstap' otūkkip i au īsīk' o-
pī ksīstsīkui otsītsīps' tau pīs au omūk' atoī ap i o-
yīs kīm atsīk i u' ats.

6 Ki kītan' īstop u au annom' itstsiu' tuks'-
kūm ki skīt' stom omūk' atoī ap i o yīs.

7 Ki kītsksīnī' top i man īstap' i p i nitak' ōkhsī-
sītsīp kīm' ap i sīn ni, ki nīmatak' ōkhsītsīp ats

i kīt'stūk sīn ni, kīs'tai sau o tui' mau o pi au kūt-tau tui maixk.

8 Nin'a okku'i itsīn'au at tom īn a ai īssīk'opi i ksīs tsi kui.

9 Ota'ats īsta pusi, ota toi'api o yim o ai itsipim;

10 Ki sat'sit, nīn'au itsīps'taupi īn ai, ki o-tsīs'i i po'kōttsiu aie. Ki ai sūp po'ōt sesattsiu aie, Kūt ai'ōkh siu ats īssīk'opi i ksīs tsi ku īsts ōk'okut to to ōsi? mōks'en ūpan īstūs sau aie.

11 Ki an'īstsiu ax, Ūn'nats nīn'au kit opok-ittappi'īm mo au maksinan'si tuks'kūmi emūk'ikīna, īstsūp'popi īssaie atūn'ia ksīn īssīk'opi i ksīs tsi kui, Kūt tom ai'ak stai sau tu yiu ats aie?

12 Nīn'au kūt tom ai'skītsim iu ats emūk'ikīna? Ūn'nik aie itōkh'siu mōk'ōkhsap īstutūk-si īssīk'opi i ksīs tsi ku īsts.

13 Itūman'īstsiu aie nīn'au, Sauksi kīns'tsiakit. Ki itsauksi kīns'tsiak iu; ki ikut'tutsip aie ne toi'nitsiu aie otat'otsīsi.

14 Itūmit'sūksiau Pharisees, ki ikōnau'kōk-itsīmattsiau aie man īstaks'en itaw pīau aie.

15 Ki Jesus otsksīn īssaie, itsīstapu': ki akai'tappix ipokiu o'iau aie, ki ikōnau'kut tu tu yiu ax;

16 Ki sokap'an īstsiu ax mōk stai i tsīn niko ōsax'aie:

17 Mōks'en ūpan īstosi Esias otan'ipi, ki an'iu,

18 Sūm'mok, nitap'otomok, annōk' nitse'nini wattau ōk; nitūk'omīm mau, nu'skēttsipōppi ni mut'ōkhsīm mau: nitak itsi pot o ai'īn ai nitsista'awi ki akan īs'tsīn momoyiu ax Gentiles okōk'itsi mani.

19 Mataketskau'ats matak soksi pūppi sūm'ats; mat'akits tsi pa matap'pi mōk'okh tsi saie otse'po aw sists mok soku'ists.

20 Apai' otūk'itsi ssi matak šin ūkiu'ats: flax setsi s'si matak ūtsim'atsaie otsau omai'tūpski saie okōk'itsimani mōk'its skits stani.

21 Ki otsin'ikōsim Gentiles ak'au mai tsimiau.

22 Tūks'kūm ito'tsi potou pakhts'istūmatseu Sauum'itsi Staaw, naps'tsiu, ki matai puyiu'ats: ki ikut'tu tui uae, ki naps'tsiu ā it'sūppiu ki kūt tai'puyiu ā its'e'puyiu.

23 Ki kōnai'tappix it'skai etūkkiau ki aniau kūtamiu'ats David okkiu?

24 Pharisees otokh'tsim sau, an'iau, Am'ōnīn'au, matomaisai piksistsiu'atsax Sauum'itsi Staawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aimoai, umutai'sai piksistopi ax

25 Ki Jesus isksin nu'yiu ax otūs'tapi ax ki an'istsiu ax, Nīn'nai isīni ai'aketotoki ak'eitsinikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau matak sipuitsiu ats:

26 Sauum'itsitappiu ā satūp'iksistussi Sauum'itsitappiu ā, aiaketsistotosiu; ki otsin'nai isīni kūt tom aksipuitsiu'atsaie?

27 Satūp'iksistainikiau Sauum'itsi Staawx, Beelzebub nimut'satūpiksistai au, Tūka'ko'kosix itsatūpiksistsiu'atsax? Ūn'nikaie osto'au ai kitak'okōk'itsim ūko au.

28 Ki Satūp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokiu ā otsista'awmi nimut'satūpiksistai au Ap'istotokiu ā otsin'ai isīni kito'taakoai'ni.

29 Miskōpin'ai oko'ai Tsa'akan istokotsitsi-

pim'atsaie, mők'itauksistutsišaie ope'kanists-
aie, saotüm'isksiptüsaie mïsköpín'ai? ki
ak'otümoksistutsîmaie oko'ai.

30 Annök' niküt'taispum mokök, niköttum'-
a: annök' niküttau pokomoawk'iakimauök au-
anit'apiksistükkiu.

31 Ūn'nikaie kitan'istopuau, amian'istsau-
umitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömots-
e'poawsists Apïstotokuä akitsksînoaiu ma-
tap'pi; ki annök' akitüpsauo'kömotsepuuiuök
Atsim'istaaw matakitsksînoau'ats.

32 Annök' itüp'sauokömotsepuuiuök Nin'-
au Okku'i ak'itsksînoau, ki annök' itüpsauo-
kömotsepuuiuök Atsim'istaaw mat'akitsksî-
noau'ats annom' ksök'kum ki aie'nissi otsis'-
tüpipuitappiisinni, mat'akitsksînoauats.

33 Ökhs'apïstutos mistsis', mők'ökhsinas-
iu: ki makap'ïstutos mïstsis mők'okapinasi:
mistsis' isksîno'au otsin'assinni.

34 Pits'e'ksînaipokax! Sauum'itsitappiino-
ainiki Tsa'a kitakokotünistse'poattopuau'asts-
au ökh'sists? manïsta'kauopi u'skëttsipöp-
ppi, maoi' itai'puuiu.

35 Ökhsîn'auä manïsta'kauopi ökh'si u'-
skëttsipöp-ppi sau'otsimësts ökh'siists: Sauum-
itsîn'nauä manïsta'kauopi maka'pi u'skëttsi-
pöp-ppi sau'otsimësts makap'ïsts.

36 Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapitse'po-
awsists otakse'puyisau matap'pix aksenüp'an-
ïstomiauësts Okök'itsîmani istiksîs'tsikuï:

37 Kitse'poawsists kitakokömotsitappiets'-
okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saie tokoai-
au.

38 Stsik ix Sînak'ix ki Pharisees noküt'anis-

tsiauaie ki an'iau, Nin'a nõk'okapipinan i-tots'tsipi ksěsto'a.

39 Ki nokūt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'õkotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstsipa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet.

40 Manists'itauþisaie Jonas mammi' o'koaniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ũnniak'anistsitauþiaie Nĩnau Okku'iksõk'kum u'skěttsipõppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists.

41 Nineveh istšĩn'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okõk'itsĩmani ki akitsauotõtsepuyiopiau; aisauai'tsitaiu otatsĩm'semõssax Jonas; ki sat'sit, annõk' skĩtsĩm'iuõk Jonas annom' itau'piu.

42 Amskap'iksõk'kui istšĩn'nauake akopoksipapomiauaie o'tappiisinna istots'tsissi okõk'itsĩmani, ki akitsauotõtsepuyiopiau: umuk'itsipi ksõk'kui ito'to mõkitokhtsissi Solomon otokõk'sĩniaie; ki annõk' skĩtsĩm'iuõk Solomon annom' itau'piu.

43 Sauum'itsistaaw otsai'piksĩstũssi nĩn'au, ikĩtksõk'kuyim itap'auauõkau issik'opĩssĩni itap'satsĩm ki matokonĩm'atsaie.

44 Itũmau'aniu nitak'ãtsko noko'ai numut'sũx; ki oto'si ikon'ĩm nam'itaitsiu, namokh'ipaie, ki a'natsĩstutsipaie.

45 Ki itũm'itappo ki mat'tuyiuax ikĩt'sikũmiax sta'awx, itsĩs'tũpokapsiax, ki itsipim'iax ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisĩni eikĩs'tũpokapiuaie ototom'itappiisĩni. Neto'i ak'anistsiuie ot'okapitappiisĩna.

46 Otsa'kiaisĩpsattosax matap'pix, Sat'sit,

Oksis'tsi, ki omu'pappiipix sauauts'im itai'puyiax, ai'pu in ūmiau mōk'sitsipsattōsauaie.

47 Tuks'kūm an'istsiu aie, Sat'sit, Kiksīs'ta ki kumu'pāppiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'pu in ūmiau kōksitsīpsaiisau.

48 Ki an ni'isk ota n'ik'isk, an'istsiu aie, Tūkka' niksīs'ta? Tūkka' numu'pāppiipix?

49 Ki itas'kotuyiax otsīs' otūs'ksin imatsax ki an'iu Sūm'mokau niksīs'tsi ki numu'pāppiipix!

50 Annōk' ai'aks istutsim ōk Nin i Spots'im otsitsi'tani aie, osto'i numu'pāppiipa, nēskūn', nit'akem, ki niksīs'ta.

CHAPTER XIII.

NETO'IK ksistsiku'ik Jesus itsūks'kitsim nap'ioyis, ki omūk'sikimi issoots'i itakau'piu.

2 Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosatsis itsitsūppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitappiix ikōn'itūs sui puyiau issoots'i.

3 Ki an'istsiuax akau'ōiau parables ki an'iu, Sat'sit, aisūppipum'auā itui'sūppipum mau:

4 Ki ota i'sūppipum mōssi, mokso ku'yi stsik'ists itsin'nissiēsts, ki paiu'tax itotoiax'ēsts ki itau'at tomiax'ēsts.

5 Stsik'ists okotoksskui itsin'nissiēsts otsits'inūx ksōk ku aspi; ki otsai'spik ksōk ku aspi itsik'kūm sūskiau:

6 Oto'tūm iskōpsi natos'i, itse'tsin itsiau; ki otsau'okōtsek sau itopo'kōttsiau.

7 Stsík'ists itsín'nissiau ksissi'ix: ki ksís-si'ix itsüskiiau ki ito'satsiiaua x:

8 Stsík'ists ökhs'ksökkui itsín'nissiau, kiits-ín'asiau, stsík'ists kepíp'pui, stsík'ists nai'íp-pui stsík'istsni'íp'pui.

9 Annök' ito'kiuök, ũnan'istokh'tsims.

10 Ki ũksin'ĩmats'ax ito'toyiauaie, ki an'-istsiauaie, Kumauk'sitsĩpsattai'isksixau parables?

11 Nokŭt'an'istsiuax, kitokokoau kök'its-ksiniisuai spots'im'istsín'naiisinni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau.

12 Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök kŭttainan'iiuök, otsinan-attopi ak'otsipaie.

13 Ũn'nikaie numut'ũn'ist'sĩpsattai'au parables, issŭppis'au möksta'apsau; okh'tsim-sau mökstau'okh'tsim'sau, mökstai'isksin'nisau.

14 Aien'ũpan'istom'ěsts Esaias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksin'ipa; ki sŭppi'niki kitakŭts'api, ki kimat'aksin'ipa:

15 Am'o o'tappiisina u'skět'sipöppists mi'ěsts, ki okhtok'ou'ěsts matom'aipumokhtsimiu'axau, ki oöps'puauax naps'tsiiax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okh'tsim'sěsts mokhtok'ists, mökstau'okh'tsim'sěsts mu'skět-tsipöppists, mökstai'sauai'tsitasa, nok'staukututuaw'sau.

16 Atsim'siau koöps'puauax, aiapiau; ki kokhtok'ists, ai'okhtsim'iau.

17 Kitau'mŭn'istopuau, akaiēm'ix prophetix ki moköm'otsitappix ai'puin'ũmiau mök'satsisau'ěsts annists'isk kitai'nipuau'ist'sk ki

mats in im'ax au ěsts ; ki mők'okhtsis au ěsts an-nists'isk kitai'okhtsip u au ěstsk, ki mat okhtsim'-ax au ěsts.

18 Okh tok ai'süpipum mau ä parable.

19 Matap'pi okhtsis'si nin'naiisinni istse'-poawsin, ki sau'kõm otokhtsis si, itüm'ipuk si-pu Sau um'itsi tappiu ä ki ito'kasattomaie an-nik' itsüp'ipum attopik u'skët tsi pöppi. An-nök'auk mat'simaie ěstsüpipum'ani mok so-ku'i.

20 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ok'-otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsin, ki otse'tam-e tüksinni mat'simaie ;

21 Mat'au ütsitsipa kők'seksi, ki mataks-isüm su'ats ; ikikin'etüksinni ki ükksis tutük'-sinni otos'au, atsim'epoawsinni ün'nikaie ito'toiau, ěst'kim skük iu.

22 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ksis-si'ix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsin ; ki annok'pai'tappiisinni ěstap'aitsitani, ki spük is'sists ito'sats tomi au aie atsim'epoawsinni, ki mats-inasiu'ats.

23 Annök' mat'simök ěstsüpipum'ani ökhs'-ksök kui, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsinni, ki mokõm'otokhtsimaie ; ki itsin'asiu, stsikix, kepip'puyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'-puyi.

24 Stsik'i parable an'ěstsiuax, ki an'iu, Spots'im'ěstsin naiisinni netum'an'ěstsiu Nin'-au, annök' ai'süpipum au ök ökh'sisüppi-pum'ani otsin'simman ;

25 otai'okasax otap'auto mokix, okatum'i ito'toyiu aie, ki ökh'sisüpipumani ipa'soksüp'-pipumau makap'süpipumani, ki itsis'tapu.

26 Ki otsūs'kīssi mattuyīs, ki otsīn'assi, i-tūmīn'akuo ma kap'sūpipumani.

27 Ki Nin'au otapautomokix otsitō'taak-ax ki an'īstsiuaie, Nin'a, Kikūt'taiīnsīm-atpō'a ōkhsisūpipumani kītsīnsīmman? Tsema itō'to makap'sūpipumani?

28 An'īstsiuax, Katum'a otap'īstutūksīn-aiē. Ap'automokix otan'ikax kikūt'ōkhsitūkipa nōk'itotosīnān nōk'sauotsīsīn-aiu?

29 Ki an'iu, Sa; sauau'tsīmīnoainikiu, makap'sūpipumani, kōkskakūm'sauotsipuaii ōkhsisūpipumani.

30 Unnīanīst'sūskīsau mōk'itotosi pokiak'sīnni: Ki pokiak'sīnni otō'si, nitak'otūmanīstaiu ai'pokiakix, matom'omopotokau makap'sūpipumani, ki īs'ksipikau kōk'kītsetsīnsīssuaiu; ki īstūp'omopotokau napaiēn'īnsīmman nitapaiēn'iokoai.

31 Stsik'i parable an'īstsiuax, ki an'iu, Spots'im īstīn'naiisīnni netūm'anīstsiu mustard īstīn'sīmman, annik' mat'sīmōk nīnau, ki ai'sūpipumau otsīn'sīmman;

32 Itsīs'tūpskaiīnūkotsiuaie kōnai'īnsīmmanīsts; ki sūs'kiīssi, itsīs'tūpomūkkuiu in-sīm'manīsts, ki itsīs'tsīsasiu, ki paiu'tax itotō-iau ki itoko'attomīax īstō'kūniksīsts.

33 Stsik'i parable an'īstsiuax; Spots'im īstīn'naiisīnni nitūm'anīstsiu itai'kopūtstapi, annik' mat'sīmōk akē'u, ki kaias'attom nīoks'kūmi omūk'okosix, napaiēn itui'tsiu, ki ikōnai'kopūtstōpiu.

34 Am'ostsk Jesus ikōnai'sītsīpsattsiuāsts matap'pix parables itai'sītsīpsattsiu; ki sau-

omai'sītsīpsīssi parable matomaisītsīpsatsiu-atsax :

35 Mōksenūp'anīstossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksi pa'kuiaki parables; nitaks-e'poattopiau annists'isk kai'sattop'istsk ksōk'-kumā sauom ap'āsto toawsi.

36 Ki Jesus aiis'tūpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otūksinīmatsax otsitota'akax, ki an'iau nokksinīm'atsokīnan parable makap'itaisūppipumapi īnsīm'man.

37 Nokūt'anīstsiuax, Annōk' itai'sūpipumauōk ōkh'si īnsīmmani Nīn'au okku'yi am'īni;

38 Insīm'man konai'tappiua; ōkh'si īnsīmmani, nīn'naiisīnni īsto'kos'ix; ki makap'īnsīmmani, Sauum'itsitappiūā o'kosix;

39 Katum'a annōk' ai'sūppipumat tomēsts, Sauum'itsitappiūā itamiu; pokiak'sīnni ksōk-kum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsīm'otokatātsīsau,

40 Manīsts'au moipitūkki piau makap'īnsīmmanīsts ki manīstse'tsīnīts piau; ak'ūnīststsiu aiksiuo'si annom' ksōk'kum.

41 Nīn'au okku'i aks'īštūpskuyiuax otatsīm'otokatatsix, ki ak'omoipotstīmiauēsts ikōnau'kapiīsts ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappiiau ak'omoipotoyiuax;

42 Ki akitsīpst'apiksīstsiuax omūx'tsi; anīm' ak'itstsiu asain'sīnni, ki satse'kīnani.

43 Mokōm'otsitappix akotūmīk'kūnasuyei-au, manīstīk'kūnasuyipi nato'si, un'oauai otsīn'naiisīnni, akotsīk' kūnasuyiauaie. Annōk' itokh'iuōk ūnanīstokh'tsīms.

44 Stsīki, Spots'im īstīn'naiisīnni nitūm'-

anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man ;
kon'issi nin'au, mat'aiksasattomaie, ki otse-
tam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'attopiësts ot-
okönaï'nanists, ki ipum'attomaie annik' in-
sim'manik.

45 Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitüm'-
anistsiu awkh'pumapiekuün otap'süm mössi
ökh'six pearls :

46 Kon'issi tuks'kümi pearl akai'ixkimasu,
itsis'tapu, ki ipum'attopiësts otokönaï'nanists
ki ipum'attau.

47 Stsik'i, spots'im istsin'naiisinni nitüm'-
aniststsiu itau'mikau pi, annök itsuia'piximöka-
aie omük'sikimi, ki itomian'istomoi pitükkiu :

48 Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiau aie
issoots'i, ki ito'piau, ki ökh'six itaisüppitsi-
iau iskix ; ki makaps'ix istsis'tapiksistsiau.

49 Ak'otümanistsiu aiksiuos'i ksök'kum : a-
tsim'otokata tsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai'-
aketaipiksistsiau Sauum'itsitappix ki mo-
köm'otsitappix ;

50 Ki akitsipst'apiksistsiau (*sauum'itsitap-
pix*) omüx'tsii ; annim' ak'itstsiau asain'sinni
ki satse'kinani.

51 Jesus an'istsiuax kikai'okhtsimipuausts-
au annists'isk ? An'istsiauaie, A, nin'an.

52 Itüm'anistsiuax Annök' ai'sinakiuök üs-
ksinimats'au spots'im istsin'naiisinni, nitüm'-
aniststsiu nin'au, iko'yiüök, sauauts'imësts
treasure manists' ki ük'aisists.

53 Ki itünists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosësts
annists'isk parables, itsistüpa'atomaie.

54 Ki otsito'tosi otau'ütäuösiini otat'oiapio-
yimoai itsipst'üsksinimatsiuax, ki ek'skaie-

tükkiâu, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsësts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapistutüksists?

55 Küttomai'sauamiu'ats ai'satsakiauă okku'i? Küttomaisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? ki omu'pappiipix küttomaisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?

56 Ki ot'akemix oküttomaisauokönopokomok'atsax? Am'o Nïn'au, Tse'ma itotsim'atsësts annists'isk?

57 Ki its'tsskimskükiâx osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsaköttau, sauomai'tapposiësts otâu'öšini ki otâu'üt'okoai.

58 Otsauomai'tüksuai ün'nikaie itsauomapistutükkiu annim' akauo'yiësts ükkük'umapotüksists.

CHAPTER XIV.

ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attomësts Jesus otap'istutsipists,

2 Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuu; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'istutsimësts.

3 Herod ükai'eëniuaie John, ki aiš'ksiipistsiuaie, ki itsok'iuaiie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai.

4 Tük'ka John an'istsiuaie matökhsiu'ats kök'otoössi.

5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax map'pax, tük'ka isksinnu'yiuaxauaie prophet.

6 Ki otai'totstsissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikipiu, ki itsüp'istutu-yiuaie Herod.

7 Itsiksīs'toatsiuāie atoūn'īssīn ni mōk'itto-
kotossaie otan'īstopiāie.

8 Ki oksīs'tsi otsīs'tok, ki an'iu, John
Baptist otokōn' īstsūp'potoat omūk'okos ki
annom' īstoko'kit.

9 Ki omūx'ina itsīk'oketūkkiu: ki otūtoan-
īs'si ki otopokau'yemix, ūn'nikaie itani'u
mōk'okotōsaie.

10 Ki itūp'skōkiu, ki itsi'kawkokītsiāuāie
John itsīpsts'okiawpiāie.

11 Ki otokōn' itsīpuk'sipīppotopaie, omūk'-
okos itsūp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuūn:
ki ito'tsīppotuyiūāie oksīs'tsi.

12 Ki otūs'ksīnīmatsax itoto'iau ki mat'-
sīmiāu mostūm'i, ki ai'akotomiāu, ki i'tappo-
iāu ki itūnīs'tsiāu Jesus.

13 Jesus otokh'tsīmsi, itsīs'tūpaaatomaie
akh'iosatsīs itsui'akhiosiu, ki ksīs'tapskōk-
kum itūpanīstappo'āie: ki matap'pix otokh'-
tsīsau itsīksiu opokiu o'iauāie, otakap'ioyim-
oauēsts sūx'iau.

14 Ki Jesus itopītsīsoa'atomaie, ki nan'nu-
yiuax akai'tappix, ki kaiīm'iuax, ki ikut'tutu-
yiuax otai'oktokosim oauax.

15 Ki otai'īstūkkōpsi, otūs'ksīnīmatsax ot-
sīto'takax, ki an'ītsiāuāie, annom' ksīs'taps-
kōkkumasiu, ki au'mūtūputūku; o'tappi-
sīnna ūnnīstūps'skos, mōk'ittapposi akap'io-
yīsts, mōk'opumattosi aau'ōsīn.

16 Ki Jesus an'ītsiūax, matokuiīstapu'iau-
ats; kotok' mōks'auattopiāu.

17 Ki an'ītsiāuāie, annom' nītsinan'anīsts
nīsitū'yi ke'tanīsts ki na'tokūmi mammix'.

18 An'iu, puk'sipīppotokikau.

19 Ki an'istsiuax kõnai'tappix mõk'opasax mattu'yikui; ki mat'siměsts nīsittu'yists ke'tanists ki na'tokūmi mammix', ki, otspisūp'si itatsim'etsiměsts, ki itau'minotsiměsts; ki ikotsiu'ax otūs'ksinimatsax ke'tanists, ki otūs'ksinimatsax ikotsiu'āsts o'tappiisinna.

20 Ki ikõnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'siměstsiu pi'nikěsts itstsi'ists na'tsiko puttuyi isksim matūk'iissokaiists.

21 Ki anniks'isk au'yixk nīsitsi' omūk'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokax'.

22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otūs'ksinimatsax mõk'it'sūppopisax akh'iosatsis, mõkotom'apūmmosax, ot sakiai is'tūpskoōsaie otappiisinnā.

23 Ki otsis'tūpskoōsax otappiisinnā, itsitamisso' nitum'mo mõkatsimoiikasi; ki otautūkussi itsittau'piu.

24 Ki akh'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: tūk'ka, umut'totsūppopi.

25 Ki nissoo'yi iskska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omūk'sikimi itokh'itauauōkau.

26 Ki otūs'ksinimatsax otsinno'ossauaie umuttokhitauau'okani omūk'sikimi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau.

27 Ki Jesus kaiip'sitsipsatsiuax, ki an'iu, Ōkh'sitükik; nitam'i; Piniko'puk.

28 Ki Peter nokūt'ānistsiuai, Nin'a kūm'āmieniki ani'kit ksěsto'a nõk'itotosi nõk'itsitūpauauōkasi omūk'sikimi.

29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa'atossi akh'iosatsis, itokh'itauauōkau omūk'sikimi mõk'itapposi Jesus.

30 Ki otsin'is'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otamütüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainie-puyiu, ki au'aniu Nin'a, Kõmotse'piokit.

31 Ki Jesus itüp'sauksikins'tsakiuaie ki its-ën'uaie, ki an'istsiuaie, ksësto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietük kiks?

32 Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu.

33 Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis ito-to'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iau, E'mümi kitam'i Ap'istotok'iuä okku'i.

34 Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret istau'össini.

35 Ki annim'istsin'ax, ots'ksinnoössau, itüp'sükiau kõnüs'ksökkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikõnai'oktokosix:

36 Ki au'kõmõnistsiuaie (Jesus) mökskaks'ixen'isax oso'kõsim itssain'ikaists: ki mau-ists'eipi kaien'imix ün'nineetsimi sokap'okut-totoax.

CHAPTER XV.

AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem istsi-tappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau,

2 Tsan'istapiuats umut'ün'istüpaipixipiau ük-aitappix otün'issu aiauësts? oyis'sax ke'tan, mat üsts'imiu'ax.

3 Noküt'an'istsiuax ku'maukan'istüpaipixip-uaiisks Ap'istotokiuä otse'poawsinni kõk'sat-sisuai kiks's'tapün'issuai?

4 Ap'istotokiuä an'iu, atsimmim'misau kin'-a ki kiks's'ta; ki, annök' ai'pakosinikuyiuök un'ni ki oks's'tsi, unnian'istse'insä.

5 Ki kitan'ipau annök' an'istsiuök un'ni ki oksis'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokuinani pi nēs to'a,

6 Ki küt'atsim mimmiauax un'ni ki oksis'tsi, *pai'o'toau*. Kitse'poawsuauēsts kumut'sai epumap'istutsipaie Ap'istotokiuā otse'poawsin.

7 Kitsiksīs'tapokōm motsi tappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenūpanikoau, ki an'iu,

8 Am'ox matap'pix nimut'astokokiau mau'ēsts, ki nimut'atsim mimmokiau oto'ūniuauēsts: ki u'skēttsipōppuauēsts nitsip'piokok-iēsts.

9 Nitsiksīs'tapatsim mimmokiau, ök'au maitsipists āt'suai isksin imats'iauax nīn'ax otan'ipuauēsts.

10 Ki nan'nikōttsiuax o'tappiisīna ki an'istsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;

11 Annik' itsūp'popiik ma oi'i matokap'istotok'atsaie nīn'aii; annik' sūk'siik ma oi'i itokap'istutu yiu'aie nīnaii.

12 Ki otūksinimats'ax otsitota'akax ki otan'ikax kikūt'ūksinipa Pharisees otsis'kūksau otokh'tsisau annik' e po'awsinik?

13 Ki nokūt'ūniu, kōnai'sūpipumanists Nin'a spots'im okūt'taisūpipumat top'istsi ak'sūskōpattopiēsts.

14 Amau'patokau; naps'tsi otūppīn nūkiau naps'tsīx. Ki naps'tsiuā ātūppīn'nūssi naps'tsī'i, atūn'iaksīnni akai'akitsūpopiiau.

15 Peter itūman'istsiuai, noksksin im'atsokinan am'om parable.

16 Ki Jesus an'iu, kikūt'taisakiaisau aiokhtsimipiuaua?

17 Kiküttaisau aiokhtsimipuaua, annik' it-süp'opiik maoi'i, itüp'süppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop?

18 Ki annists'isk itsüks'isk maoi'i u'skëttsipöppi itsüks'iax; ki itokap'istutuyiauaie nïn'aii.

19 U'skëttsipöppi itsüks'ësts sau um'itsitsitanists, inik'sists, au ök'otanists kömos'ists, is-tüp'saie pitsin ni, atau ün'issists;

20 Am'ostsk itokap'istutuyiauaie nïn'ai'i; ki maks'oyissi otsau omüs'tsimïssi matokapistu tuyiuats nïn'aii.

21 Jesus itüm istüpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon istsoots'ists itsitap'po.

22 Ki sat'sit, Canaan ista'ke itsux'iu annists'isk issoots'istsk, ki itasaine'poattsiaie, ki an'iu, Kim'okit Nin'a, David okku'i! nitün'na eiko'ksistutoau maka'pistaaw.

23 Ki matsitsitsipsattsiaie. Ki otüs'ksinïmatsax otsitota'akax ki otau'kömönikax ki an'iax Ün nistüp'skös; nitüsksauasaine'pökïnan.

24 Ki noküt'anistsiuax, nikak'itüpskoko Israeli istat'stanix emük'ikïnaiix.

25 Otsitümitota'akaie ki otatsim'mïmmokae, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!

26 Ki noküt'anistsiaie, matökhsiu'ats mök'otsïssi pokax otsau'ösin oaii mökitüp'apixisësts imitax'.

27 Ki (*ake'uä*) an'iu, E'münüu, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikësts innïssi'ists otsin'aimoauai otsitau'yipiaie.

28 Jesus itüm ok'anistsiaie, Ake', omük'o kïtau mai'tüksin ni: Ün nianistsits'tsis kitsitsi-

tatopi. Ki otŭn'ni ikuttotoai'inai annik' itai'-ksistsikumiofik.

29 Ki Jesus itsis'tŭpaatomaie annim', ki itast'toto Galilee istomŭk'sikimi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'.

30 Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauaax ŭs'tsekaiix, naps'tsix, kŭttaiai'puyix, iko'mŭksix, ki akaiem'ix stsik'ix ki Jesus okŏt'sists itsin'apiksistsiauaax; ki ikut'tutuyiuax:

31 Ki kŏnai'tappix ek'skaie tŭkkiau, otsinno'ossauax kŭttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'mŭksix otokut'totoŏsax, ki ŭs'tsekaiix otauau'ŏkŏsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki ŭs'tsakŏttsiau Israel istap'istotokii.

32 Jesus itŭm'in'nikŏttsiuax otŭksin'imats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisinna nikoks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki nimat'aksistŭpskoauaxau otau'notssau ŏskakŭmitseni'au moksoku'i.

33 Ki otŭksin'imatsax an'istsiauaie Tse'ma nŏkitotsipinan'a ke'tani manisto'mŭkopiau mŏk'otokuisests o'tappiisinna?

34 Ki Jesus an'istsiuax, Tsanetso'a ke'tanists kitsinan'oauests? Ki an'iau, Ikit'sikaiiau, ki unna'tosimi inŭk'umix.

35 Ki an'istsiuax o'tappiisinna, ksŏk'kum mŏkittopasax'ax.

36 Ki mat'simests ikit'sikaiests ke'tanists ki mammix', ki a'tsimoiikau, ki a'minotsimests, ki ikotsiuax otŭksin'imats'ax, ki ŭksin'imats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna.

37 Ki ikŏnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'

sīmiau pinikēsts itskim'iauēsts ikīt'sikaii is-
ksīm ma tūk'iso kaiīsts itui'tsīsts.

38 Anniks'isk au'yixk nīssoyīm'i omūk'sike-
pīppix nīn'ax, ki akex, ki pokai.

39 Ki itsīs'tūpskuyiu o'tappiisīn'na, ki it-
sīt'sūppopiu akh'iosatsīs, ki ito'to Magdala
īstssootsīsts'i.

CHAPTER XVI.

PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiau ki
as'saksšn nu yiau aie, ai'puīnūmīau mōkan-
īs'tsīn nomōsax spots'im īstap'stosīni.

2 Nokūt'anītsīuax, autūkkus'si, kitan'ipu-
au ak'etameksītsīku; āmawk'īssoksītsīku-
īsts.

3 Ki ksīskūnna'tūn nīssi, ak'akapīksītsīku
annok'ksītsīkui, amawk'īssoksītsīkuīsts ki
īkīkīn'inatsīu. Kitsīksīs'tapokōmotsītappīau-
suai! kitokot'ainīpuau assokīs'tsīkuīsts o-
stokso'auēsts; kī kīmatokot'ainīpuau annīsts'-
īsk ksītsīku'īstsk īstap'stosīsts.

4 Otsauum'itsītappīisīn'na kī otāu'ōkotai-
tappīisīn'na ap'satsīmīau apsto'sīni; kī mat-
akokotāu'axau apsto'sīni; prophet Jonas ot-
ap'stosīni akokotāuaie'. Kī skītsīu'ax kī its-
īs'tapu.

5 Kī otūs'ksīnīmatsax otāu'pūmmosau
pakht'sesaiīksīnīmīau mōk'a tūksau ke'tani.

6 Jesus itūm'anītsīuax Mokōk'ik kī isks-
kats'īk Pharisees kī Saducees ītsī'kopūtsketat-
sīsau.

7 Kī ai'sītsīpsattseīau, kī an'īau, nīmatots-
īpīnan'a ke'tani,

8 Jesus otsinno'šax, an'istsiuax, Inük'au-maitükkix, ku mauk'sitsipsättseipuauaisks, kit-sauo'tüksuai ke'tani?

9 Kiküt'taisakiaisau okhtsimipuaaua, kiküt-taisau üksinipuaaua nšito'müksikepippix matap'pix istsišittu'ists ke'tanists, ki tsanetso'ă kitots'ipuaauęsts isksimmatük'isokaiists?

10 Nštoyim'i omük'sikepippix matap'pix istokitsikaists ke'tanists ki tsanetso'ă kitots'ipuaauęsts isksimmatük'isokaiists?

11 Kumauk'staiokhtsimipuauaisks kimat'sitsipsattopuaau'ats ke'tani, kők iskskatsissuai Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau?

12 Itüm'isksinimiau matsemiu'atsax möks-iskatsisaie ke'tani istsi'koputsketatsis, ki ai-semiuaxmöks'iskatsisaie Pharisees ki Saducees ots'ksinimats'tüksuaiax.

13 Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'süppoštsetsatsiuax otüksinimats'ax, Tsa aniu'axau matap'pi nesto'a nin'au okku'i nők'ümsi?

14 Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ă prophet.

15 An'istsiuax Tsa kitak'anipuaau nők'ümsi?

16 Ki Simon Peter noküt'anistsiuaiie ksęsto'ăkauk Christ, Ap'istotokiuă ipai'tappiiuük okku'i.

17 Jesus noküt'anistsiuaiie kitatsim'si, Simon BarJonas. Ik'sisakuyi ki aa'püni kimat'üksinimatsok'astsau: nin'a spots'im *kituksšinimats'ok*.

18 Ki kita'atanisto, ksęsto'akauk Peter, ki am'om ok'otoküm nitak'ittokhitokoiška

church; ki Hades istokh'sepistanists matakatsiu'atsaie.

19 Ki kitai'akokoto spots'im istsin'naiisinni itotai'kauaipixixtukiopi; ksök'kum kitai'akomianistomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksök'kum kitai'akomianistapotsippi spots'im ak'itapotsip.

20 Itüm'anistsiuax otüsksin'imats'ax mökstaitsinnikoösax'aie os'o'i otüm'si Jesus Christ.

21 Annik' Jesus itaumütüp'anistsinnomoyiuax otüsksin'imats'ax manistakittappopi Jerusalem, manistaks'ipuinaistoto'awpiauaie omüx'imix ki omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuauistotoawpiauaie nioks'kai ksistsikui.

22 Peter itüm'o'toyiu aie, ki aumütüp'sitsipsattsiauaie, ki an'iu, Nin'a kökünistsip'piokosi; matakittotstsiu'ats ksësto'a.

23 Ki itapotükau'aie, ki an'istsiu aie Peter apüt'tokokit, Satan; kök'kïtstsskïmsküki; kimatsskümüau'ats Ap'ïstotokiüã kitsksska'tüksists annom' ksök'kum.

24 Itümanistsiuax otüsksin'imats'ax Isttsi'ki matap'pi inakopokiuo'össi nësto'a, ünnianist'auütsikïmatsïstotos, ki ünnianistto'tsïstotauai'staksinni, ki ünnianistopokiuos nësto'a.

25 Annök'aiakitsikömotsepiosiuök opai'tappiisinni, akatstomaie': ki annök' itai'akatstomök opai'tappiisinni, nëstoi umutak'atstomaie, ai'akonimaie.

26 Tsanetso'ã matap'pi ak'okuiïstüpasokuiim'ats minan'attüssi kõnüs'ksök'kum, ki atsto'si

otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'ak okotawpiai
 opai'tappiisinni?

27 Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'-
 tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax,
 ki kōnai'tappix manistsi'piēsts otap'otūksuau-
 ēsts ak'ūnistokotsiuax.

28 Kitau'mūnistopuau stsik'ix annom' itai'-
 pu yiau, matak sattotsim'axau ein'o'sinni otsau-
 omai'noōsau nīn'au okku'i otsin'ai puksi pusi
 mōks'inaiisi.

CHAPTER XVII.

OTAIKSIUO'ĒSTS nauyi ksistsikuists
 Jesus mat'toyiuax. Peter, James, ki John o-
 skūn', ki itūnistūp'ip'iuax spitummo.

2 Ki otsakiainoōsauaie it'oketsistūmiin-
 ai; ki ostoksis'i ikkūn'natsiu aie manist'ik-
 kūnnasuyipi nato'si, ki otsistotos'ists ksix'in-
 atsiēsts manisti'ksix inatspi ksistsikui.

3 Ki sat'sit, itsina'kuaiēmiau Moses ki
 Elias, ki ai'sitsīpsat'siauaie.

4 Peter itūm'anistsiu aie Jesus, Nin'ā, ōkh'-
 siu annom' nōk'it tau pišinan: ōkh'sitūkie-
 niki, nōkapis tutsišin-an annom' nioks'kai a-
 pi'manists; tuks'kaii kōksinan'attosi, ki tūks'-
 kaii Moses mōksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias
 mōk sinanattosi.

5 Otsakiai'pu yissi, sat'sit ikkūn'aisoksis-
 tsikuyi ituyi'kūnakoai au: ki sat'sit, epo'aw-
 šinni itots'tsiu assoksis'tsikui, ki an'iu, Am'o
 nitūk'omimokos nitsekōkh'sim mau; okh'tok.

6 Ki ūksnīmats'ax otokh'tsīs au aie itopi'iau ostokso'au ēsts, ki eks'kai kopum iau.

7 Ki Jesus ito'to, ki itsix en'iuax, ki an'iu, Nipu auk', ki piniko'puk.

8 Ki ot'sūpsau matsīn nu yiau'ax au matapix, kaks'īn nu yiau Jesus.

9 Ki nitum'moyi otsīn īssat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanīs'tok matap'pi kitsīnip'uau ēsts, Nīn'au okku'i otsau omāt'sipuasi eīnsīn'ni.

10 Ki otūs'ksnīmatsax aisūppoōttse sat tsi-
au aie, ki an'iau, mauk'au aniīsksi xau ai'sīnak-
ix ak'otomoto Elias?

11 Ki Jesus nokūt'anīstsiuax, E'mūn-
iu, Elias ak'otomoto, ki akokōnau'kōm otom-
tom.

12 Ki kitan'īstopuau, Elias ūk'auto, ki
matsksnīn nu yiau'ax au aie ki nitsīs'tu tu yiau-
aie manīstūp'stapi au. Nēto'yī akūnīstai'pu-
īnattsi au aie Nīn'au okku'i.

13 Itūm'īsksnīmiau ūksnīmats'ax u mut-
ai'sitsīpsi John Baptist.

14 Otsito'tosau o'tappiisīn'na, nīn'aii otsi-
to'taakaie itsito'topīstuk sīsano'pīinaie, ki
an'iu,

15 Nīn'a kīm'īs noko'a; au'atusīnau ki
eks'ipuīnūm: ai'kapitsuiopiu istsiī ki ai'kap-
itsuiopiu okke'.

16 Ki nitsitotsip'iaiau aie kīt ūksnīmats'-
ax ki matokotokut to tu yiauax au aie.

17 Jesus itūm'ān iu, o'sau omai tūkkesīn na ki
otapok'a pitappi sīn na! Tsanetso'a kitak o-
pok au'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitatto-
pu au a? Puksi pīp'potokīk.

18 Ki Jesus se itsip' sattsuiaie sau um' itsistaaw; ki itsüksiinai; ki annik' pokau' ikut'totoau.

19 Ūksin' inats' ax itüm' itotoiauaie Jesus ki an' iau, nu mauk' sau okotsa tūppi ksistūn an?

20 Ki Jesus an' istsiuax, Kitsau omai' tūksinni: kitau' mūn istopuau, ke mūk' enūk otsissi kitau mai' tukšinni, man' ist' omūkopi mustard itotai' sūpipumauopi kitak' okot' an' istop am' om netum' moyi ōk' ūm' istūpotosi omim', ki ak' itūpitsiu; ki matak' itsstipa kikūt' taak' okotsistutsipu ai.

21 Am' oi ūn an' istap' pi matom ai' sūxiuats sai its' tsisiau a' tsīm oiikani ki sau au' yis' ni.

22 Ki otsa' ki itaup' issau Galilee, Jesus an' istsiuax, Nin' au okku' i ak' okotau ma tap' pi ix:

23 Ki aks' inittsiauaie, ki ni oks' kasi ksistiku' ist, ak' ūtsitsipua' ats au. Ki eks' ka ikikin' etūk' kiau.

24 Ki otsit' to' tosau Capernaum, an niks' iskau' tuyixk mix' kim, itoto' iau Peter, ki an' iau, kūt' tomisau ai pēnitau' ats kitsin' aim?

25 An' iu, A, ki otsip' is' si nap' ioyis Jesus i' tom sipsattsuiaie, ki an' iu Tsa kitsta' pa, Simon? Tūk' ka' au' tuyiua mix' kim ksōk' kum istš' in' ax? Otau ūt' okos' ix, ki pie' tappix?

26 Peter an' istsiuaie, Pie' tappix. Jesus an' istsiuaie, o' koso au ax matak' o' tūm ai pon itau' atsax.

27 Ki, nōk' staisau' kosatsōsau is' tūpuk omūk' sikimi, ki sua' piksistšis amik' atsšis, ki mammi kitotom' omikani mattos'; ki pakui' in' ainiki kitak' okono au mix' kim: annōk' mattos', ki ko' tsisau, kitak' si ponitan uni.

CHAPTER XVIII.

A NNIK' ot ūskšimats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tūkka' mīstūp omūkšim'a spots'im istšim'nai sin ni?

2 Ki Jesus itsim'ikōttsiu aie inūk'sipoka ki itūt'siki potoyiuax.

3 Ki an'iu, kitau'mūnīstōpu au saisau'aitšinoeniki, ki saie'tumanīstšinoeniki inūk'sipokax, kimatakšipi'puaua spots'im istšim'nai sin ni.

4 Annök' aks'inūk'sipoka istutōsiuōk manīst'inūkštsimipi am'o pokai'i, itsis'tūp omūkšim spots'im istšim'nai sin ni.

5 Ki annök' ak'autuyiuōk tuks'kai inūk'sipokai istotōsiisk, nēstō'i nitau'tok.

6 Ki annök' istškim'skūkiats'iuōk tuks'kūmi anniks'isk inūk'sipokaxk nitau'maitokixk, ōkh'siu pikiak'io kotoki kīn'attōssaie, ki inets'issi omūk'sikimi.

7 Istškim'skūkšimni it'okapiu ksōkkum, Istškim'skūksists ak'itoto'iau; ki annök' nīn'auōk paiuk'sipōtomōk istškim'skūkšimni, aks'ksim aie maka'pi!

8 Ūn'nikaie kotsis' ki kokōt'si istškim'skūkiats'otsenikiau, kōksinītau, ki mīs'tūpapiksistai au: itōkh'siu kōk'kitsipissi opai'tapišimni kōks'istsekaii si ki kōk'opokōksi, kōkštaitūp'apixikōsi kūt'tai ai apunstsiuasi ki kitai'akōkōtsists ki kitai'akōtsists.

9 Ki koōps'pi istškim'skūkiatsotseniki, sauau'tos, ki mīs'tūpapiksistsis: itōkh'siu

kõk' kitsi pïssi o pai' tappiisïni tuks'kũm mo-
õps' pa; kõk staitũp' apix ikosi kũt' tai aia puns-
tsiu asi, ki kitaiak oõps pix.

10 Mokõk' ik kõk' stauksïstoto awsi tuks'-
kumã am' oksk inũks' tsimix: kitan' isto pu-
au spots' im ototokata tsu au ax ũks' ska tsim-
iau Nin' a ostoksïsaie spotsim otsitau' pipi

11 Nin' au okkui ito' to mõk itsi kõm otse' pi-
õsaie an nõk' at' stau õk.

12 Tsa kit ũs' tapu au? Nin' au minan' at tũssi
kepïp' pi emũk' ik in ax ki tuks' kũmi itũn is' ta-
pu, kũt tomisau ũskits imiu' ax au piksïp' pi pik-
sï' koptsi, ki kũt tomisau aitappo' ats netum'-
moïsts, ki kũt tomisau apsũm miuats an nõk' nit-
tũppu' õk?

13 Ki ikũm' okonoõssaie, kitau' mũn isto pu-
au manïstse' tametũk ki pi ax piksïp' pi piksï' ko-
putsi otsai is' ta pus ax its is' tũpskai e tametũk ki-
u an nõk' ikon' im au õk.

14 Neto' i omat' sitsitanats Kin'ã spots' im
tuks' kũmi anniks' isk inũx' tsimixk mõk' sai ina-
ku ai is sau.

15 Stsik' i, kumu' pappiipi sau o' kõm otsïsto-
totseniki, matan' istsis otsau o' kõm otsitappi-
sïni, ksës to' a ki osto' i nam is tsitappiik; okh'-
totseniki kitse' motsau kumu' pappiipi.

16 Ki sau okh' totseniki, tuks' kũm tsõk tau
na' tokumix pokitappom isau, kõn ai' poawsïsts
mõks' eikosau, otokh' tsïsau natsitappix, tsok tau
ni oks' kai tappix.

17 Ki sau okh' to ũs ax, anïstsis' church: ki
sau õkh' tsïssi church, ũn ni anists' is sai' etũk ki u-
ã ki publican.

18 Kitau' mũn isto pu au, kitsit' ai i pipi ksõk'-

kum, ak itai pip spots'im: ki kitsit a potsip pi ksök kum, ak ütsit a potsip spots'im.

19 Kimat'an istopu au, netum'an ist si tsitainoainiki kitak'au köm öni suai, Nin'a spots'im aks'istu to moyiuaie.

20 Natokümi tsoktau ni oks'kümi nitsin'ikösim itsitomo'oupi nit'sitaitüt si ki au pi.

21 Peter itümitotoaie, ki an'istsiu aie, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nöksau um itsistu tu yissi, ki nöks'ksin no össi? akokit sikai asts?

22 Jesus an'istsiu aie, Kimatan istopa ikit'sikai ests, ikitsikipui ests i kit'sikai ests.

23 Spots'im istšin'nai isin ni nitum'an istsiu omüx'ina annök' ak'okök itsimai au ök otsitappim'ix.

24 Ki ot au' müt üpükstükki si tuks'kümi ot'sit to tsippotok aie, ke'pi omük'si ke pippoyi mix'kimix otai'akokoto pix aie.

25 Otsai'itstsissi mökokotösaie, Otsin'aim an'iinaie mök'apikosaie, ki otokem'an ki okosix ki otoköna'nan ist, ki mök otoku'yisax mïx'kimix.

26 Otsitappimi itopistuksisano'piinaie ki atsimmimmi'inaie ki an'iinaie Nin'a, pinane'tükkit ki kitaksüpanis'tsokoto.

27 Ki annök' matap'piu ök otsin'aim kaiim'iu aie ki pai o'toyiuaie ki ünnim iks'ksin nu yiu aie.

28 Ki neto'ök matap'piu ök süx'iu, ki tukskümi'itopok'apotükkimix ikon'oyiuaie otai'akokok'isk kepip'pii a'pünasainix; ki een'iu aie, ki paiu'tšiniuaie ki an'iu, Ponitat' kitai'akokokipix.

29 Ki otopokapotükkim'i itopistuksisano-

piinaie, ki aukõm'õnistsiu aie, ki an'iu, pinane'tük kit ki kitaksüpanistsokoto.

30 Ki matõkhsitük kiu'ats; ki itappo' ki itsipsts'ta piksistsiu aie itai'okiakiopi, otsau omaisüpan is tsi pon ita saie mõk staisük saie.

31 Ot opok'apotük kimix otsin'is'sax eks'kaikikinetük kiau, ki ito'toiau, ki otsin'aim oau ai aiitsiniku yiauešts.

32 Ki otsin'aim otsin'nikõttossaie, an'istsiu aie, Sau um'itapotük kiuä, kitai'akokok ipix kitsin'omo kitan'iki pi:

33 Kan is'tsikimopi kumauk'sau anistsikimaisks kitopokap'otük kimokä?

34 Ki otsin'aim istse'tük ki'inai, ki itsitüpu müts'kaiuaie pu'inaitappix otsau omai'süppi pon itassaie.

35 Neto'i Nin'a spots'im kitak'an istotok oau saisin'im inoainiki ku'skëtsipõpu auëšts kumut'au kimau puai kumu'pappi ipix.

CHAPTER XIX.

KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'at tosëšts Galilee itsistüpa'atomaie, ki Judæa istsoots'ists, Jordan mis'taputsim, itoto':

2 Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim'ikut'to toyiax.

3 Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyiauaie ki an'istsiauaie, õkhsiu'ats nin'au kõnai'nük ün istapists mõk'an istüpskoõsaie otokem'an?

4 Ki noküt'an istsiuax kikütan istop'ats

sinak'sin, annök istsitsap'istu tu yiu ök ax ap'-
istu tu yiu ax nin'au ki ake'u.

5 Ün'nikaie nin'au itai'ak skitsiu ax un'ni
ki oksis'tsi, ki ai'ak ük omimmiu otokem'an:
ki ak itum'an istok si sa kum iau.

6 Ün'nikaie matsisto küm'ax au, itse'tum an-
istok si sa kum iau. Ap'istotok iua ot si po'to-
topists, pinits'tsis matap'pi mök ai'ake to to-
ests.

7 An'istsiauaie, mauk'anii Moses ök'oko-
tösi sinak'sin, ki ök'ün istüp'sko awsi?

8 An'istsiu ax Moses, kumut'si potomok o au
kitsé'us skét si pöppi su ai, kök ot ün istüp'sko ös-
su ai kotokem'an o au ax; ki istsitsi'i matüt ün-
istsiu'ats.

9 Ki kitan istop u au annök' ak ün istüp'sku-
yiu ök otokem'an, sau au ök otasaie, ki otai'ka-
okemaitai stsik'i itau'ök ot au: ki annök' i-
kem'at tau ök itüp'sko au ök, itau'ök ot au.

10 Ot üksin matsax an'istsiauaie Ün nian-
ists'issau nin'au ki otokem'an, matökhsiu'ats
mök'okemi.

11 Ki an'istsiu ax kõnai'tappix matokot'-
otsimaxaie annik' epo'aw sinik, anniks'isk i-
ko'taxk nitotsim iauaie.

12 Ittsi'i iuai'itax itsipo'kai iau; ki stsik'-
ix matappix iuai'itsia u ax, ki stsik'ix iuai'it-
astotosiau, Spots'im istsinnaisinni umut'u ai-
itastospiau. Annök' ikot'totsim ök ün nian-
istots'isaie.

13 Inük'sipokax itotsipoto ai mök ittokhit-
sikins'tsak sax, ki mökitatsim oiikasi: ki üs-
ksin mats'ax an'istsia u ax un nai'e.

14 Ki Jesus an'iu, Pokitsim'mok au inük'si-

pokax ki pinan'is'tokau nökstai'puksi paai'sau. Ün'nian'istaps'iau spots'im istšn'nai'sin ni.

15 Ki itokhitsikšns'tsakiuax, ki its'is'tüpaatomaie.

16 Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoi'inaie ki an'iu, Ökhsin'ai, tsan'istap'iu a nök'ökhs'istutsipi, nökokuinan'si üsk'sipaitappiis'n ni?

17 Ki an'istsiu'ae, Kumauk'ai ni kük'iks ökh'si? Matütsitsipa ökhsi, ni tuks'kümi, Ap'istotokiuš itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiis'n ni, sat'sitests okök'itsiman'ists.

18 An'istsiu'ae Tsistsim'ä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimatak'itüp'saie pitspa.

19 Ükomim'mišau kın'a ki kiks'sta; ki, kitak'an'istükomim'au kitopokau'pimau kan'istük'omim'ospi.

20 Man'iköppi an'istsiu'ae. nito kön'üs'sat-sipiau am'ostsk nitsök'u mapiisi. Tsan'istap'iu a niküt'tom'üssatsipi?

21 Jesus an'istsiu'ae mak süpan'is'tšiminiki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tšisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' nęstoa.

22 Ki man'iköppi otokh'tšim'si annik'epo'awsin'ik, its'ikikın'i istapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ists.

23 Jesus itüm'an'istsiu'ax ot'üsksin'imats'ax, kitau'mün'istopu'au, ako'tsapsiuš ak'skotoitsipim spots'im istšn'nai'sin ni.

24 Ki kimat'an'istopu'au aks'istüpi ksists papiu' camel mökotsisüppok süx atünau'ksis istakün'ikai, ki matak'si ksists papiu'ats ako'tsapsiuš mök'itsip'si spots'im istšn'nai'sin ni.

25 Ot ũsksin imatsax otoh'tsim sax ek'skai-
etŭkkiau, ki an'iau, Tŭkka' akokotsikŏmots-
e'piau?

26 Ki Jesus ũ'sŭmmiu ax, ki an'istsiu ax
matap'pix matokotsistutsim'ax au; Ap'isto-
tokiuă ikotokŏn'ap'istutsim'ests.

27 Peter itŭm'an'istsiu aie, sat'sit, nitokŏn ũs-
skipinan ki nitopokiu o'pĭnan ksęsto'a. Tsa
nitakan'istokui nan'ipĭnan?

28 Ki Jesus an'istsiu ax, kitau'mŭn'istopu au,
ksęsto'au kitopokiu o'pu au nesto'a, Nĭn'au ok-
kui otak'it tokhit tau pĭssi ots'tsapĭnaiso'pŏtsis,
ksęsto'au kitak'it tokhit tau pipu au na'tsikoput-
tuyists asso'pŏtsists kŏk'itokŏk'itsimattosau
Israel'ists'istsikoputsix matap'pix.

29 Ki anniks'isk skĭm'ixk oko'auęsts, ki
anniks'isk skĭts'ixk umu'pappiipu au ax ki ot'-
akemo au ax ki un'o au ax, ki oksist'o au ax ki
otokem'ano au ax ki o'koso au ax, kiotsin'sim-
mano au ax, nęsto'i itskĭm'iauęsts, kepĭp'pi ak'-
okuyiau, ki akokui nan'attomiau ũsk'sipaitap-
piisĭni.

30 Ki akai'tappix matom'six ak'sako'issiu-
au, ki sako'issix ak'otomsiau.

CHAPTER XX.

SPOTS'IM'istsin'naiisĭni netoi'nitsiu nĭn'-
au, nap'ioyis'istsin'aim, annŏk kŏk'kŏni-
suxiuŏk mŏk'an'istosip'au tŭkkix, mŏkapoto-
moyisax otsin'simman.

2 Ki ŏkh'situkisax mŏkokuyisax tuks'kai
ksĭstsikui tŭks'kŭmi apŭn'asaini itŭp'skuyui-
ax otsin'simmani.

3 Ki nioks'kaii itai'ksistsikumio pi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nyiuax nam'itai pu yiax itau'pumi op i,

4 Ki an'istsiuax noköt'sitap poak insim'man, ki moköm'otsissi kitak'okotopuau, ki itap po'iau,

5 Nau'yi itai'ksistsikumio pi, ki piksu'yi itai'ksistukumio pi, mat'suxiu, ki netoi' mat'anistsiu.

6 Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumio pi, itsux'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itai pu yix, ki an'istsiuax kõnai'ksistsikuyi kumaukai'am itaipu isks annom'?

7 An'istsiauaie mats'itsipa matap'pi nõk'anikinan. An'istsiuax, Noköt'sitap poak insim'man; ki moköm'otsissi kitak'oku inani puau.

8 Ki autük kus'si, insim'man istsin'aim an'istsiauaie otap'otomoki, nini köt'sisau ap' autük kix, ki kotsisau saiak'inosattau pi au, matom'okotsisau sako'issix, ki tüm'okotsisau matom'six.

9 Ki isto to'sau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumio pi itaumütüp'apotük kix, kõnai'inax ikõno'kuyiau apün'asaini.

10 Ki matom'six isto'sau, us'tai au mökoku'yisauaie stsik'i; ki ikõno'kuyiau apün'asaini.

11 Ki otoku'yisauaie, itüpaukap'e poawtsiauaie nap'ioyis istökhsin'ai,

12 Ki an'iau, anniks'isk sako'isixk nituk'skau itai'ksistsikumio pi itapotük kiau, ki kanistokotai au kanist'okoki pinan ki ksistsiku'i istsiksistutsissin ni nitap'au tük ki pinan.

13 Ki an'istsiauaie tuks'kümi, Napi'a, ki-

mat'om aikim a tsisto to pa: kiküt' tom ai ökh si-
tük kipa tuks'kümi apün'asaini?

14 Matsit' kitsinan' ki mäs'ta put; nitak'an-
istokotau am'o sako'issiu kan ist'okotopi.

15 Küt tom ökh siuats nitsi nan' nan istsi tsi-
tapi nök'an istutsissi? Kütau kapiu'ats ko-
öps'pi, mök'ökhsissi nitsinan'?

16 Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six
ak'sako'issiau; tükka akaiëm'ix ni'niköttai-
au, ki un'natosimix mat'toai au.

17 Ki Jesus otsitü pamissosi Jerusalem, na'-
tsiko puttsix otüs'ksin imatsax itün istüp'ip'i-
ikax, ki an'istsiuax,

18 Sat'sit ai tüpamissau'op Jerusalem, ki
nün'au okku'i akitüpomüts'kau omük'a toiap-
iekuax ki ai'sinakix, ki akün istokökitsimüt'-
tsiiau aie möks'einsaie.

19 Ki akütsitüp'omütskau Gentiles mökit-
apap istotoössau aie, ki mök its tsi pīs'os sau aie,
ki mök au ai'stössau aie; ots oks'kai ksistsi ku si
ak'ütsipuau.

20 Zebedee oku'ix oksis'to au ai ipok'itoto-
miau ax oku'ix, ki atsimmim'miau aie, ki au'-
kömön istsi au aie tuks'kaii.

21 Ki an'istsiu aie, Tsa kan istsi tsi ta pa?
An'istsiu aie, Anit am'ox nitai'akokosix mök-
ittau pīsau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'-
i, ki tuks'küma e'aksisau otsi.

22 Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua kitau'-
kömönikipuai, Kikütai akokotsimipuai an-
nök' kos'ök nimutai'aksimipük? Kikütai-
akokotüstapinükipuai üsta'pinüksinni ni-
mutai'aküsta pinükipi? An'istsiu aie, nitok-
kot'ün istspinan.

23 An'istsiu ax kitak' ūtsīm ipu au no'kosā, ki kitak' ūstapīn ūkipu au ūsta'pīn ūksīn ni nimut'ak ūstapīn ūki ipi; ki nimatsinan ēstsau kōkoko tosu ai kōk ittau pisu ai netots'i ki e'aksisau otsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ūk' ai sūppūts istoto moyiu ax, *ot ak si nan' o ai au.*

24 Ke'pix otokh' tsīm sau īstsīm mīm' mī au ax na' tsi tappix i papi īm motsei ix.

25 Ki Jesus ninikōt'siu ax, ki an'istsiu ax, kits'ksīn ipu au Gentiles otsīn'aimo au ax otain' ai īskotoko ai au ax ki anniks'isk omūx' īn axk nokōtai' nai īskotoko ai au ax.

26 Ki matak etūman īstsiu' ā ksēsto' au: annōk' ak' omūksīm ōk, ūnan īstap' otūksi;

27 Ki annōk' kitaks' īn nau ūk ōk ūnan īstap' otūksi:

28 Nin' au okku' i matūtoto' ats mōk' apotomoōsaie, mōk' apotomoōsi umut'oto, ki mōk' itatsu au mūtskotosi akaitappix opai' tappiisīn ni.

29 Ki otsīstūpa atosau Jericho, akai' tappix i pokiu o' iau aie.

30 Ki satsit, natsitappix naps' tsix pitsiko' otsim itau' pix otokh' tsīsau Jesus umutak' itskosaie awk' umiau, ki an' iau, kīm' okinan, Nin'a David okku' i.

31 Ki o' tappiisīn' na ai' semiau ax mōk staie' puyisax: ki matsīstawk' umiau ki an' iau kīm' okinan, Nin'a, David okku' i.

32 Ki Jesus itsipu' yiu, ki nan' nikōttsiu ax, ki an' iu, Tsa kōk' an īstuto pu au?

33 An' īstsiu aie, Nin'a mōksikau opiisau noōps' pīn an ix.

34 Ki Jesus kaiim'iu ax, ki itsiksen'iu ax o-
 õps'pu au ax, ki oõps'pu au ax kau'opiau, ki ito-
 pokiu o'iauaie.

CHAPTER XXI.

OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau
 Bethphage, itum'uasuaie Olives *an'istop*
 Jesus itüp'sku yiu ax na'tsi tappix ot üsksin'im-
 ats'ax,

2 Ki an'istsiu ax, akap'ioyis astsi'im istsi-
 pi'ik, ki kitakstümokon oau üsk'omükstokiu a
 aks'isksi pistau, ki o'kosepokai ak'opokitai-
 pu yimiu: apo'tokau ki puk'sipippo tok'ikau.

3 Ki sitsipsatsenoainiki matap'pi, kitak'an-
 istai au Nin'a au'an'istsiu ax; ki ak'otüm ütsi-
 tüksku yiu ax.

4 Ikõnan'istutsip möks'enüpan'istos i otan'-
 iipiaie prophet ki an'iu,

5 An'istok Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'-
 aimau kitsipuksi pa'ak, ikin'is'siu, ki üsko-
 mük'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai üsko-
 mük'stoki o'kosaie.

6 Ki üsksin'imats'ax itappo'iau, ki Jesus
 itün'istutsim i ax manistan'istop i ax.

7 Ki itsipuksi pip'piauaie üskomük'stoki ki
 okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsistotos'ou-
 ästs ki itsittokhitstsi'iauaie ostoi,

8 Ki ek'akaitappix saie'kuyiauaie otsisto-
 tos'su au ästs mok sokui; ki stik'ix kaiak'imiau
 okün'iksists ki mok soku'i itõkh'tümiau ästs.

9 Ki anniks'isk matap'pixk i'tomau matto-
 yixk ki itopokiu o'ixk, awk'umiau, ki an'iau,
 Hosanna ün nianistsitüp'itsis David okkui: A-

tsim'siu ančök' aipuksipu'ök nin'a otsin'ikös-
im; Hosanna mis'tüpsiu.

10 Otsitsipis'si Jerusalem, konai'akapioyis
ap'aitsitaiu, ki an'iau, Tükka'ats?

11 Ki akai'tappix an'iau ančök'auk Jesus
Nazareth itsiprophet, Galilee istauošim'im.

12 Ki Jesus itsipim Ap'istotokiuã otatoi-
apioyis ki anniks'isk itsipst'au mütskotükixk,
ki itsipstawk'pumaxk natoi'apioyis, itsai'tüpi-
ksistsiuax, ki au'ötsuautuyixk otsit'aisinaki-
puauësts ima'piximësts, ki au'mütskotükixk
kükku'ix otsasso'pötsuauësts ima'piximësts.

13 Ki an'istsiuax, Sin'aip, Noko'ai ak'anis-
top a'tsimoiikapioyis, ki ksësto'au kanis'tuts-
ipuuau kōmos'iepitsix oko'auai.

14 Ki naps'tsix ki üs'tsekaiix itsipstotoyi-
auaie Natoi'apioyis; ki ikuttotoyiuax.

15 Ki omük'atoiapiekuax ki aisinakix, ot-
in is'ësts skai'pissitapists otap'istutsipists, ki
pokax otsitsipst'awkkumsau natoi'apioyis, ot-
an'issau Hosanna ün nianistsitüp'itsis David
okku'i, eks'kaaisaučkhsitükiau.

16 Ki an'istsiauaie, kiküttai aiokh tsip'ã ot-
an'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A;
kiküttomisau an'istopa sinaksin, pokax ki üs'-
stax maau'auësts kumut'totsšupanistsistutsip
istsak'sin?

17 Ki itskit'siuax ki akap'ioyis ittüp'süxki-
tsimaie Bethany; ki annim'itsok'au.

18 Ki ksisküna'tünni mat'skitapposi ak-
ap'ioyis, itun'otsiu.

19 Ki otsitsinno'ösi moksoku'i omüx'in i-
istsisi, itoto'aie ki matsitokonimau'atsaie,
nam'itaitsii suo'pokists, ki an'istsiauaie, Ün ni-

an'ist'sau ūsk sai in asit ksěsto'a. Ki omŭx'in-istsis sotŭn'ikŭn ipisuiu.

20 Ki ūksin imatsax otsin is'au, skai'etŭk-kiau, ki an'iau, Mau'maikipikŭn ipisuiu!

21 Jesus an'istsiu ax, kitau'mŭn isto pu au Aumaitŭk ki enoainiki, saietŭk ki enoeniki its-istuts'ipi omŭx'inistsisi kimataksikaksistuts-ipa, ki nokŭt'an istom inoainiki am'o nitum'moi, ŭnistŭp'itsit, ki ŭnistŭp'a piksis tŭkit omŭk'sikimi; ak'ŭnistutsip.

22 Kitak'omian istau'kŭm ŭn ipuai a'tsim-oikainoeniki aumai'tŭk ki enoeniki, kitak'okokosu ai.

23 Ki otsitsipis'si nato'apioyis, omŭkatoi-apieku ax ki matappix ot'omŭxim oau ax ot-ŭs'ksin imats tŭk si ito'toiau aie, ki an'iau, Tsan istapo tŭm ap sŭn'na kumut'an istutsipiau am'ostsk? Tŭk ka' kit'okokaii am'ok otŭm-apsin nik?

24 Ki Jesus an'istsiu ax kitak'oksŭppo ŭt se-sattopu au tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'ŭt-an isto pu au otŭm ap'sin ni nimumut'au an istuts-ipi am'ostsk.

25 John otŭs'tap in ūksin ni, Tsema itotstsiu'-ats? spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsipsattse-iau, ki an'iau, mak'an in aniki spots'im; nit-ak'an in an, kumauk'stau aumaito au ai isksix?

26 Ki mak'an in aniki matap'pi, nitstŭn nau-ŭn aniau matap'pix; tŭk'ka ikŭn'au aniau John mŭk o prophetsi.

27 Ki an'istiau aie Jesus, ki an'iau, Nimat-okot'an ipinan. Ki an'istsiu ax, kimatokot'-an isto pu au otŭm ap'sin ni nimumut'au an istuts-ipiau am'ostsk.

28 Ki Tsa kit'stapu au? Tuks'kūmi matap'pi, na'tokūm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ā, matap'otūkkīt annok' ksīs-tsi ku'i nits'īn'sīmman.

29 An'iu Nimat'akittappo pa: ki itsako'isau aitsitau ki itsitap'po.

30 Ki matstsīk'i itoto'aie ki mat'an'istsiu-aie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ā; ki matsitappo'atsaie.

31 Tūma' amoxi ūs'satsīma un'ni otsitsi'taniaie? An'istsiau aie, Matom'siuā. Jesus an'istsiuax, kitau'mūn'istopu au kitsau omai'pisuai Ap'istotokiuā īsts'īn'naiisīn ni publican'ix ki mats'akex ai'aksipimiau.

32 Tūk'ka John kitsitota'aku au mokom'otsitappiisīn ni īstokh'sokui, ki kimatau maitoau au'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiau aie: ki ksēs'to'au kits'īn'is'uai kimatsakoisau aitsitapu au a kōk'au mai'toau suai.

33 Okh'tsīk stsīk'i parable, itstsiu' tuks'kūmi nīn'au, nap'ioyīs īsts'īn'aim, itsūppi-pumattomaie īnsīm'man min'istsix, ki its'istse'pīskūnattomaie, ki itatun'iakiu its'īn'iokeīmskau pi, ki spiap'ioyīs itap'is tutsīmaie, ki itōk'kumatokuyiuax ai'īnsīm'ax ki itsi'pio:

34 Ki otas'tsīssi mīn'ists otai'akitsetspiēsts itūp'skuyiuax otap'otomokix ai'īnsīm'ax mōk'okuyīs si īsts'īn'ists.

35 Ki ai'īnsīm'ax mat'tuyiuax otap'otomokix, ki tuks'kūmi, itauaiak'iauaie, ki stsīk'i initsi'auaie, ki stsīk'i okotokix itau'aiakiauaie.

36 Ki mats'itūp'skuyiuax stsīk'ix otap'otomokix: ki netoi' an'istutuyiauax.

37 Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsim mimmiau noko'a.

38 Ki ai'insimax otsin no'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nök sinan'at topinaniau otsinan.

39 Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie.

40 Oto'si insim'man istsin'aim, Tsa'akanistu yiu'atsax anniks'isk ai'insimaxk?

41 An'istsiauaie, ak'saiinakuaiatsistu yiu'ax anniks'isk sau um'itsitappixk, ki ai'akökku matuyiu ax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie istsin'istsaits'isau.

42 Jesus an'istsiu ax, kiküt tomaisau anistopuaiisksix natois'inskists, Ok'otoki, annök itsis'tüpapiksistau ük aiokotoksapiokoiskai-
au, netoinitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apistutüksinni ki skai'etsip noöps'-
pīnanist?

43 Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im istsin'naiisinni ak'otsip ksësto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiixk.

44 Ki annök' ai'akitutütsin nissiu ük annök' ok'otoki, aksiksisiu, ki annök' matap'iu-
ök ai'akitutütsin issiu ük okotoki aksipin'iau.

45 Ki omük'atoiapieku ax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksinim'iau osto'auai umutai'puyisai e.

46 Ki otap'süm mösax mök'six enösax, üs'-
stün nu yiu ax akai'tappix, tük'ka ü'tai au mök'si prophetsi.

CHAPTER XXII.

KI Jesus mat'an'istsiuax parables, ki an'iu,
 2 Spots'im'istsin'naiisinni netoi'nitsiu
 tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si.

3 Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moksini-
 köttosaxax anniks'isk otüm'axk: ki matüs-
 kak'sipuksi puax.

4 Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'oto-
 mokix, ki an'istsiuax an'istok'au anniks'isk
 üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nits'o'ös-
 sîn: nitap'otksinamix ki nitun'istakhtsimix
 ükainitai au ük'okönaiksistsiiau: Puksi pa'a-
 tok okem'sinni.

5 Ki ap'etsimiau aie, ki oksoku'ouaüests itap-
 poiau, tuks'kümi otsin'simman, stsik'i otsit'au-
 mütskotükkipi:

6 Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki
 au'ksistutu yiuax, ki initsiu'ax.

7 Ki omüx'ina otokh'tsimsi, itsis'tsetük-
 kiu: ki itüp'skuyiuax otseën'akemix, ki itsai-
 inakuai istutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki
 itsin'simaie otakap'ioyimoauaie.

8 Itüm'an'istsiuax otap'otomokix, ük'aiksist-
 siu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk
 matsipumapsiu'ax,

9 Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukon-
 oaxk üm'mokau mak'okemsinni.

10 Ki anniks'isk apotük kixk itsitap'poiau
 moksoku'ists, ki ikönau'moipiauaax ot'okön o-
 konouax makap'six ki ökh'six: ki itsüpan-
 is'tsimiau üm'max.

11 Ki omüx'ina otsipis'si möks'innoössax

ümmax, nan'nyuiu aie nñ'aii ikem'sinni istsiso'kõsimi, mat'süpskõsattomaie;

12 Ki an'istsiu aie, Napi'a, Tsa kan'is'tsipi pa kitsau omai'süpskõsattosi ikem'sinni istsiso'kõsimi? Ki matsepuyiu'ats.

13 Omüx'ina itüm'an'istsiu ax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki okõt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni, ki papüx'ekñikani.

14 Akai'tappix nanikõttai au: un'atosimix mat'toai au.

15 Itüm is'tapuiau Pharisees, ki itau üt'ün'istsii au mõkitokonimõsau aie ot'e'pawsistsaie.

16 Ki ipokitüp'skuyiau ax otüsksinimatsau au ax ki Herodians, ki an'istsiau aie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'mñi ki kitau'mñisksinimatstük ki Ap'istotokiuã oksoku'i, ki kimatsüm mau'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappiiau.

17 Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siuats mõk'otsiponitasi Cæsar, tsõktau mat'õksiuats?

18 Ki Jesus nan'imaie otsau'okõmotsitappiisuai, ki an'iu kumauk'saksksinokipu au aists kitsiksís'tapokõmotsitappiansuai?

19 Ün'is'tsinüm mokik mïxkim, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiau aie nitai'pñasainiini.

20 Ki an'istsiu ax, tükka' am'o ostoksís'ã, ki tükka' osinaksin'ats?

21 An'istsiau aie, Cæsar otsinan'. Itüm'an'istsiu ax kotok' Cæsar otsinan'ists, ki Ap'istotokiuã kotok' otsinan'ists.

22 Otokh'tsim sau annists'isk epo'awsistsk

itskai'etük kiau, ki itskīt'siauaie, ki oksoku'-
au ai itappo'iau.

23 Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk
an'iisk matsitstipats matsipuu'osinni itoto'-
iauaie, ki ai'süppoötsesattsiauaie,

24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itüni'u eniš'si
nīn'au, ki saitsstissi pokax, oskūn' akokem'-
attsi'inai otokem'an, ki ak'ksistauūtto mu yiu-
aie us'i pōkax'.

25 Annok' ikit'sikūmiau umu'pappiipix;
ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki ot-
sai'itststissi o'kosix itskīt'siauaie otokem'an o-
skūn' mōk'okemattosaie:

26 Neto'initsiu oskūni eniš'aie, ki omat'o-
skūni ki ikīt'sikūmiau ikōnen'iau.

27 Ki itsako'ieniu ake'u.

28 Matsipuu'osinni tūkka' otakokeman'-
atsaie, ikīt'sikūmīx? tūk'ka ikōnau'tuyiauaie.

29 Jesus an'istsiuax. Kitai'patsiststipuu
kimatsksinipuuēsts natoi'sinakststs ki oto-
tūmap'sinni Ap'istotokiuā.

30 Matsipuu'sax matokemiu'axau matap-
ikau'axau. Neto'nitsiau Ap'istotokiuā ota-
tsīm'otokatsix Spots'im.

31 Annik' matsipuu'awsinnik kikūtto mi-
sauanistop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotok-
iuā.

32 Nēsto'akauk Abraham otsinan Ap'isto-
tokiua ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuā, ki
Jacob otsinan' Ap'istotokiuā? Ap'istotokiuā
enix' matsinan'ouats, sa'kiaitappiix otsinan'-
ouax Ap'istotokiuā.

33 Ki akai'tappiix otokh'tsīmsau skai'e-
tsīmiau otūksinīmats'tūksinni.

34 Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupüts-
össax Saducees, itau üt moi'piotseiau.

35 Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoöttsesat-
tsiu aie, ki as'aksšin nu yiu aie, ki an'iu,

36 Nin'a, tse'a omük'o okök'itsimani ist-
e'poawsists?

37 Jesus an'istsiu aie, Kitak'ük omim mau,
Nin'a Ap'istotokiu a kitokõnai'uskët tsipõppi,
kitokõnai'staaw, ki kitokõnai'tsitani.

38 Am'oi matom'iu ki omük'o epó'awsinni.

39 Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ün ist-
ük omim mau kitopokau'pimok kan istük'o-
mim mospi.

40 Annists'isk na'tckaistsk epó'awsists, i-
kõnaukõk itsimanists ki prophetix otan'ipists
ikõn'itaitsiiešts.

41 Otsakiau moi'piotseisau Pharisees, Jesus
süppoöttsesat siu ax,

42 Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tük-
ka'oko'atsaie? An'istsiauaie David okoai'e.

43 An'istsiu ax, David umut'ainistainikõt-
taupiaie Nin'ä, otanipi,

44 Ap'istotokiu ä an'istsiu aie nin'a, netots'-
i tūpó'piit, nõk'ün istutoõsau kikatun'ix kits-
itau tütsekau'pipi?

45 David ninikõt'tüssi Nin'a, Tsa otak'an-
istoko'atsaie?

46 Ki matap'pi matsitstipa mök'okotsit-
sipsättosi tuks'kai epó'awsinni, ki annik'ksis-
tsiku'ik matap'pi matokot'sako süppoöttse-
sat tau.

CHAPTER XXIII.

JESUS itüm'sitsipsiuax a'kai'tappix ki ot-
 ũksinimats'ax,

2 Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses
 otsiso'pötsis aie itau'piau :

3 Ũnikaie kitomian'istani ipuai sat'sik
 ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan-
 is'tutsik : tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'-
 axau.

4 Issoksis'tsists itau'monimiau ěsts soku'-
 ěsts mökopa'tosau ki matap'pax otsistsou ěsts
 itotom'iau ěsts ; ki osto'auai matakotsistupak-
 iotsim'axau ěsts tuks'kümi okit'suauax.

5 Otokönap'otüksuau ěsts itsistuts'imiau-
 ěsts möksinnu'yisau matap'pax : itopüx'istuts-
 imiau ěsts phylacteries, ki itomüx'istutsim ěsts
 otsaieno'tüksuau ěsts,

6 Ki ũkome'tsimiau ěsts oye'tanists isto-
 tom'iapioyists, ki nato'apioyists isto tom'i-
 sopötsists.

7 Ki otsitau'pısau itau'pumau pi aiksemat-
 tsim'otseisinni, ki möks'iniköttosau, Rabbi,
 Rabbi.

8 Pinis'tsinikükik Rabbi : tuks'kümä kits-
 in'aimoauă, Christ : ki ksęsto'au kitokönaix'-
 okoauax.

9 Ki Pini'niköttok matap'pi, annom' ksök'-
 kum, kın'a ; tuks'kümä kın'oaua annök'
 spots'im itau'piuök.

10 Ki pinitsin'ikükik Nin'ax : tuks'küma
 kitsin'aimoaua, Christ.

11 Annök' omüx'imök ksęsto'au, kitak'apoto mok oau.

12 Annök' ak'omux'istutosiuök, aks'inüx'istutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüx'istutoau.

13 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'įstapokömsitappiansuai! kitsitaiok'iauai au matap'pix Spots'im įsts'įn'naiisinni: ksęsto'au kimatsitaihipuau'ats, ki aiaksipimix kimats'epokkitsetomauaxau mök'itsipisau.

14 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'įstapokömsitappiansuai! Nam'akex oko'auęsts kitau'atopuai au, ki kitaisümiks'įstapatsimoiikapuau: mįs'tųpokapii kitakoku'yisui.

15 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks'įstapokömsitappiansuai kitotůka'atau ksök'kum ki omůk'sikimi kők'itokonoęsi tuks'kůmă matap'iuă mök'įtanįs'tsitsitasi kanįstsi'tsi'tawpi kitau'maitu'yissi, kanįstüm'ipuau ksęsto'au Hell oku'yix kitak'anįstsįstokiaiįstutoau au.

16 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au kitsaps'tsiotųp'įnųkipuau, kitan'ipuau annök'akitųp'ųtauųniuök omůk'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök'akitųp'ųtauųniuök omůk'atoiapioyis įsto'tokuiįxkim, aks'įstutsįmaie!

17 Kitų'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau: Tsįma' omůk'o. Otoku'iįxkim, ki omůk'atoiapioyis annik' itatsįm'mįm miik otoku'iįxkim.

18 Ki annök'akitųp'ųtauųniuök altar, matsikiu'ats; ki annök'akitųp'ųtauųniuök kotůk'sinni altar itokhįs'tsiipi, ai'aksįstutsįmaie.

19 Kitūt' tsapspuau, kitsaps'tsi puau Tsīm-a' omūk'o, kotūk'sinni, ki altar annök' itatsīm'etsimök kotūk'sinni?

20 Annök' aiakitüp'üt au ũniu ök altar, itup'üt au ũniu altar ki mian'isttokhītsi.

21 Ki annök' aiakitüp'üt au ũniu ök omūk'atoiapioyis, itüp'üt au ũniu omūk'atoiapioyis ki annök' iko'at tomök.

22 Ki annök' aiakitüp'üt au ũniu ök spots'im, itüp'üt au ũniu Ap'istotokiuä otspiso'pötsis ki annök' itokhittapiuök.

23 Kitaks'ksnipuau makapi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapoköm otsitapiansuai! kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuauęstsau, okök'itsimanists, kım'apiisinni ki au mai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsisui au; ki mat'ökhsiuats kök stais tutsissuai stsik'ists.

24 Kits'apstsi otüp'in ũkipuau, kitai'soautsau au inüx'so isksissi, ki kitait'sistümau au camel:

25 Kitaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapoköm otsitapiansuai! kos'ă ki saięso'kosi sauauts'i kit-üs'siipuau, ki pistots'im itui'tsiau minik'otüksinni ki au üt'tseisinni.

26 Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pistots'im kos'ă ki saięso'kosa mök'ütsiksix is-si sauauts'i.

27 Kitsaks'ksnipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisee kitiks's'tapoköm otsitapiansuai! ksikoken'im anists kine'tümanistspuau ai'ökhsinipiau sauauts'istsi, ki pistots'im itui'tsiau enix'okin'ouęsts ki makap'ists.

28 Netoi'nitsiu ksěsto'au kīto'kōmotsitappi-
inipuu matap'pi, ki pīstots'im kitotuitski-
tsipuai ksīs'tapokōmotsitappiisīn ni ki sau um'-
itsitappiisīn ni.

29 Kitaks'ksīnipuu maka'pi ksěsto'au ai'-
sinakix ki Pharisees, kitsiksīs'tapokōmotsitap-
piansuai! Kitap'istutsipuaiiau prophetix ot-
oken'imanoauēsts, ki kita'nūtsistutsipuaiiau
mokōm'otsitappix otoken'imanoauēsts,

30 Ki kitanipuu nitsa'kiai tappiipīnanopi
nīn'anix otsa'kiai tappiisau nīs'tasau opoksisto-
kemaumūnanopiau prophetix otsa'apūnoau-
ēsts.

31 Ūn'nikaie kit'au ūtanipuu, ksěsto'au ūk-
auk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophetsix
o'kosoauax.

32 Tu'itok kīn'oauax otsau um'itsitappiisau-
auēsts.

33 Pitseksīnax, opīx'exīnasīnna, Tsa'a kit-
akanīstupīs'tapixsattopats Hell īstokōk'itsi-
mani?

34 Ūn'nikaie, sat'sik kītakitūp'skoaiiau
ksěsto'au prophetix, ki mokōk'ietappix ki ai'-
sīnakix: ki stsīk'ix kitax'enītauaiiau ki kitak-
au'aistauaiiau; ki stsīk'ix kitakitsipstūtsipīs'-
auaiiau kitatoi'apioyimoauēsts, ki kītak'au-
ksīstutuuaiiau amian'īstakap'ioyīsts otai'ak-
itsipīsau:

35 Mōkīttoh'ittaitsīssi ksěsto'au kōnau'-
kōmotsitappiaapūni ksōk'kum itsai'kīnskaii.
Abel mokōm'otsitappiūā otsa'apūn itūpots'-
tsiuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apūni-
aie annōk' ,kitsitsenitauauōk itūt'sikatsi o-
mūk'atoiapioyīs ki altar.

36 Kitau'mün istopuau kõnai'sistskă au nok' o'tappiisinna ak'itoto'iests.

37 Jerusalem, Jerusalem ksęsto'auă kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksęsto'auă ok'otokix kumutauauaiak'iauaiu, nõkstanistsika pu moi'pi au opi ko'kosouax nipuau'ă man'istau'moipiopi o'kosix ki kimat'õkhsitsipuau'ats!

38 Sat'sik, Koko'auai nam'itaitsiu kīt'skitomoko.

39 Kitan'istopuau, issoots'i kimatakainokipuaua sau anenoainiki A tsim'siu annõk'pauksipu'õk Ap'istotokiuă otsin'ikõsim.

CHAPTER XXIV.

KI Jesus itsux'iu ki itsis'tüpaatomaie omük'atoiapioyis ki otüsksinimatsax itoto'iauaie mõkanis'tsin nomoõsauaie omük'atoiapioyis istap'istutüksinni.

2 Ki Jesus an'istsiuax kiküttaisauainipuaustsau kõnai'istsk? Kitau'mün istopuau, matakskit'au pa okotoki mõkstaiina'piksistosi.

3 Otsit'tokhitau püssi nitum'moyi Olives, üksinimats'ax isimitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan Tsanistsis' akanistsiu'astsau? Ki tsa akanistsiu'a kitsipuksipusinni, ki punksõk'kuasisi?

4 Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kõkstai pistsiksistutu'yisuai.

5 Akai'tappix ak'ütsitotoiau nitsin'ikõsim ki ak'aniau Christ nęsto'akauk; ki ak'sipistsiksistutu'yiauaax akai'tappix.

6 Ki kitak okh tsim at top u ai au akaw'tse isists ki mak'au akawtse isists: Sats'sik kők-stai'apai tsita su ai; konai'istsk ak'its tsiau; ki u muť aketsin ikaw pi matomoto'ats.

7 Aiok'au aua aksipua'tseiau aiokau ai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'un natosiu a au'össinni, ki ak'its tsiu okh'tokosists, ki ksök'kumã otaks'ikau opii sists, ki akokõn au'toits tsiau.

8 Am'osts Istokõn au'mütüpipu inaw ku yi isists.

9 Kitakau müts'kakipu au kők itapauksistu tok si, ki kitaks'en ik o ai au: ki kõnai'ok au aua kumutaks'tsim mimmoko au nitsin'ikõsim.

10 Ki akai'tappix ak'istskim skükiau ki akau müts'katseiau, ki akau'kim otseiau.

11 Ki akaiëm'ix ksıs'tapsix prophetix aksipuaui au ki aksipıksıs'tutu yiu ax.

12 Ki sau o'kõmots itappiisinni otakau'osi, akai'tappix otük o me'tüksu ai akstu yiu aie.

13 Ki annök'eikak'ımau ök umuk'itsipi aksikõmotse'piau.

14 Ki am'ok nin'naiisinni ıstõkh'sitsiniksinni ak'an ıstop kõn üs'ksök kum, kõnai'ok o aua mõks'ksini ısau aie; ki umuk'itsipi ak'otüm itoto.

15 ninim'in no ai ni'ki üs'tsim etsipi Daniel otan'ıstopi atsım'apii ıstai'pu yıssi (annök'an'ıstomök ün nısts'ksin ıssi:)

16 Anniks'isk Judæa itau'pixk ün ni an ısti tüpoks'kasau nitum'mo ısts:

17 Annok' itokh'itau piu ök oko'ai pın ün ısts'in ıssa atos mõk'sau autsıssi itsipsts'tsi oko'ai:

18 Annök' ĩnsĩmman itau'piuök pinüt'ũn-
ĩstsskos mök'otsĩssi otsĩstotos'ĩsts.

19 Anniks'isk ipitap'piixk ki ũs'takataxk
aksksĩn ĩmiau makapi annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts!

20 Atsĩmoiikak kök'stautsĩmutasuai stu-
yĩssi, ki ĩssik'opiĩksĩstsiikui.

21 Annik' omũx'ipuĩnasĩn ni ak'itstsiu, is-
tsitsĩs'si ksök'kum, ki annok' manĩsts'ipuĩnaps-
pi, aksĩs'tũpũnĩstsi puĩnapsiu, ki ĩs'sotsk mat-
akotũmanĩstsi puĩnapsiu'ats.

22 Ki annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts sau un'nats ĩs-
tutsĩsěsts mat'akits tsipa matap'pi it sikõmots-
e'piaiau; aumai'tũkkixk, osto'auai it un'nats'ĩs-
tutsĩměsts ann'ists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩsts.

23 Kũm ĩts'tsiki matap'pi kitai'akaniki
Sũm'mĩs, an'auk Christ, ki om'auk; pinau'-
maitos.

24 Ksĩs'tapsix Christix akitsipuau'iau ki
ksĩs'tapsix prophetix, ki akanĩs'tsĩnnũkiau o-
mũk'apstosĩsts ki pĩsats'kasĩsts; ki ikũm'itsĩs-
iki aks'ipĩstsi ksĩs'itutu yiau ax aumai'tũkkixk.

25 Sat'sik, kikaun'ĩst opuau.

26 Kũm'anĩstsenikiau sat'sit ksĩs'tapsksök-
kuyi ũn'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, sĩmiap'-
ioyĩsts ũn'amauk; pinau mai'tũkkik.

27 Ksĩstsiikum' manĩsttotsi puksi pu pi umut'-
autstsi pi apinök'kuyi, ki manĩstsi tũpikũnatspi
ame'totsi; netoi' ak'ũnĩststsiu nĩn'au okku'i
otos'aie.

28 Mũksĩnii otsits'tsi pi, ũn'nim pi'tax ak o-
mooi'iau.

29 Annists'ĩsts ksĩstsiiku'ĩstsk ĩstsi pu'ĩnas-
ĩsts otaiksiu os'au, nato'si akski'ĩnũm, ki ko-
kum'ikesũm matak anak ĩmauats, ki kök'atos-

ix akotots'inissiau, ki spots'im otsis'köpsin ni akauüt'apixip:

30 Ki Nin'auă okku'i otap'stošin ni akitsinakoai spots'im: ki ksök'kum istokönai'tapix ak'otūmauyesiau, ki aks'innoyeyiau Nin'au okku'i spots'im istissoksis'tsikuists itsipsts'otosi, otūmap'sin ni ki omūx'ik'kūnnašin ni akopotō.

31 Ki ak'itūpskuyiuax otatsim'otokata tsix ak'soks'ik'ki ax, ki aumai'tūkkixk akitotomoi'piiauax, nisso'o'ists sopu'ists ki spots'im umuk'itsipi:

32 Annok', isksinik parable omūx'inistsis; okūn'iksi otsa'kiūkkin'is'si, ki otsui'o'pokassi, kitsksinipuau nepu'yi itasts'tsiu;

33 Neto'i maks'inimenoainiki annists'isk, isksinik, mōkaststis'si, ito'to okh'sepistan'ists.

34 Kitau'mūn'istopuau am'oi o'tappiisina i mataksista pu'ats otsau omaisūpan'istsiosau annists'isk.

35 Spots'im ki ksök'kum ak'eitsinikau, ki nits'e'pawsists matakeitsinikau'estsau.

36 Annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikum iopik matsksinim'ats matap'pi, Spots'im istso'tokata tsix matsksinim'axauaie, Nin'anits'ksinimaie.

37 Noe otsiksist'sikumists manistsi'piests, netoi'ak'anisttsiiests Nin'au okku'i oto'saie

38 Otsau om o'könaiokkeuasi ksök'kum manistau'yipiau ki manistai'simipiau, manistok'kemipiau manista'pikōttūkipiau, itūp'itsiu annik'ksistsikuik, Noe otsit'sūppopissi akh'iosatsis.

39 Ki matsksinim'axau otsau om o'könaiok-

keuasi ki itsau'inakuai istutu ai au; netoi' ak'-
anistsiu Nin'au okku'i oto'saie.

40 Natsitappiix akotūmitau'piiau insim'-
man: nituks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'-
skitau.

41 Natsitappiix akex' ak'itai pik'iakiau; ni-
tuks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'skitau.

42 Ūn'nikaie mokōkik: kimats'ksinipuau
annik' itai'ksistsikumio pik' kitsin'aimoau ot-
ai'ak'itotopik.

43 Am'okā isksinik', Napioyis' istōkhsin'-
auā otsksinim'opi annik' itai'ksistsikumio pik'
otai'ak'itotosi kōmos'iepitsiuā is'taiūskskūm-
iuopi, istai'saie pukitsetsim'opi oko'ai istokit-
sim'i mōkopokse'isaie.

44 Ūn'nikaie ūk'aišuppuiap'istotosik; kit-
sit'sisauaititatapuai, Nin'au okku'i ak'itoto.

45 Tūkka' au mai'tūk ki ap'otūk kiuā, ki mo-
kōk'i apotūk kiuā annōk' otsin'aim otinaiāts'-
okōk oko'ai iststappim'ix, mōk'okōm otoko-
tōsax otso'ōsinouaests?

46 A tsim'siu annōk ap'otūk kiuōk, otsin'aim
oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūn'istsis-
tutsimaie.

47 Kitau'mūn'istopuau, akokōn'itainaiāts'iu-
aie otokōnai'nan'ists.

48 Ki annōk sau um'itapotūk kiuōk, mak-
otots'an'issi u'skēttsipōppi ai'sūmsiu nitsin'-
aim;

49 Ki makau mūtūpau ai ak'iūssi ot'opok ap-
otūk kimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'op-
oks'imimūssi ai'simix;

50 Annōk' ap'otūk kiuōk otsin'aim ak'oto
annik' kustiku'ik otsau omūsks'kūmosaie, ki

annik' itai'ksistsi kumi opik otsau om ūs'ksin ni-
išsi,

51 Ki akaiaketsin'iu aie, ki aiako kotsiu aie
mök'itau pissaie otsitau'pipiax ksistapoköm-
otsitäppiansix: annim' ak'itstsiu asain'sinni
ki satse'kinani.

CHAPTER XXV.

SPOTS'IM ĭstsın'naiisinni ake tum'an ĭstsi au
ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'-
anakimatsu au ěsts, ki itsux'iau mök'ota'tsem-
ösau annök' ai'akokemiuök.

2 Ki nıs'itsix mokök'iau, ki nıs'itsix mat'-
tsapsiau.

3 Anniks'isk mat'tsapsixk nitot'simiau ot'-
anakimatsu au ěsts, ki, matto tük'kiu'ax au ok-
ke'anakimatsis:

4 Ki mokök'ixk ipok'iotsimiau otanakimat-
su au ěsts okke'anakimatsis, kos'ix itsüp'pitük-
kiau.

5 Annök' ai'akokemiuök otai'sümsi, ikön-
ai'okan o'pii au ki ikönai'okax.

6 Ki itüt'sikiikokoi ikum'i ĭstutsip, sat'sik,
ak'okemiuă ai'püksipu; Süksik' kök'otatsem-
össuai.

7 Itümokönai puau'iau am'ox ake'kuax, ki
ikön'itaisüppasu yinükiau otanakimatsu au ěsts.

8 Ki mat'tsapsix an'ĭstsi au ax mokök'ix,
kok'inan kitök'keanakimatsuai; tük'ka, nit-
an'akimatsinan ěsts ũk'ai ĭtsinikai au.

9 Ki mokök'ix an'ĭstsi au ax, Sa; matak a-
kau o'ats ksěstün'un: Is'tapuk au müts'kotük-
kix kök'opumatotsuai.

10 Ki otsakiaitapposau mők'opumat tosau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'istotosixk ipok'sipimiau aie okkem'sinni: ki ai'okip.

11 Sako'okhtsi mat'tsapsix noküt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pixikinan.

12 Ki an'istsiuax, kitau'münistopuau kimats'ksinopuau ats.

13 Ün'nikaie mokökik', tük'ka, kimats'ksinipuauats annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikumio pik Nin'au okku'i otai'akitotopik.

14 Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nin'au annök'piuo'ök, ki niniköt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists.

15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nisitsi'i itawk'pumauPIX ki stsik'i na'tokai, ki stsik'i nituks'kai; ki kõnai'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto.

16 Annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumauPIX itsis'tapu, ki itau'mütskotükkiu, ki ikuyiu' stsik'ix nisitsix itawk'pumauPIX.

17 Ki netoi annök'ikuyiu'ök na'tokümi, ikuyiu' stsik'ix na'tokümix.

18 Ki annök'ikuyiu'ök nituks'kümi itsis'tapu, ki itatün'akiu ksök'kum, ki ai'ksasatomaie otsin'aim otšixkimim'iaie.

19 Otai'süm mosi, am'ox ap'otük kix otsin'aimoauai itoto'yinai, ki ipokoks'tükimiuax.

20 Ki annök'ikuyiu'ök nisitsi'i itawk'pumauPIX ito'to ki ito'tsīpatopiau stsik'ix nisitsix itawk'pumauPIX, ki an'iu, Nin'a, kit'okök nisitsi'i itawk'pumauPIX: Sat'sit nitokuinan'matsis'itsix.

21 Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istutu tük-

ki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä: kitse'münössatsipiau un'natosësts, kitak'inaiatso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi pi'it.

22 Annök' iku'yiüök natoküm itawk'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokümi itawk'pumaupix: Sat'sit, ni mat'okuinani mats'istokai itawk'pumaupix.

23 Otsin'aim an'is'tsiuaie, kitökhs'istu tükki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä; kitse'münössatsipiau un'natosësts, kitak'inaiatso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi pi'it.

24 Annök' ikuyiu'ök tuks'kümi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksin o ksësto'a kitse'inai, kiküt'tomaisüppi pumatopi kitai'pokiaki, ki kiküt'tomauanit'apixipi kitomoi'pitükki;

25 Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan.

26 Otsin'aim an'is'tsiuaie, kitsaum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküt'tomai'süppi pumatopi, ki nitomoi'pitükki, niküt'tomauanit'apixipi:

27 Kumaukstauokotai'isksi xau au'awtsomütskotükki x nitsix'kimimix, ki nitsitotopi nök'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix.

28 Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok'annök iku'yiüök ke'pix itawk'pumaupix.

29 Anniks'isk iku'yixk ak'okotai au, ki otaksinanoai au akauo'i: ki annök' itsau'okuyiuök ak'otomo au annik'ooko'ösinik.

30 Ki istüp'satüpiksistsis ap'otükkiuä it-sau'okuyiuä ski'natsii: ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani.

31 Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pina-sinni ipokom'össau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitau piu otsistsapisso'pötsis:

32 Ki akokönipotamoi'piaiau iköna'okau-aau: ki aiakanistaiaketaipiksistai au emük'ikinaikuün manistai'aketaipiksistopi ax emük'ikinax ki apomük'ikinax:

33 Ki akotüpiuiuax emük'ikinax onet'otsis ki ap'omüki kinax otse'aksissauotsis.

34 Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nñ'naiisinni matsik'annik'kitapistu to mokiiik, otsau om ap'astu to össi ksök'kum.

35 Nitse'nots, ki kit'okokipuu aau'ösin; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuu: nitsi'piitappi, ki kit'otokipuu:

36 Nimatsistotospa, ki kitsis'totosatskokipuu; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuu; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsitotaakipuu.

37 Moköm'otsitappix akotüm'anistsiau aie, Nin'a, tsanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitsis'sopinan? Ki kitse'naki, ki kitütakopinan.

38 Tsanistsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosin? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan?

39 Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan?

40 Ki omüx'ina ak'anistsiuax, kitau'mün-

įstupuau kanistitūpįstutsipuai tuks'kūma inūx'tsīma am'ox nīx'okoax, kitanįsts'įstutomokīpuau.

41 Akotūm'anįstsiuax anniks'isk ote'aksīs-
autsīs itau'pīxk, įs'tapuk emūtskax mōkseīn-
sau, ūskstusinasīi įs'tapuk, ek'aisepūtsįstoto-
moiīauax au'tutsokīuā ki oto'tokatatsix:

42 Tūk'ka, nitau'nots, ki kimatsįssok'īpu-
aau: nīse'naki, ki kimat'tutkokīpuaua:

43 Nīsi'pitappi, ki kimat'otokīpuau: ni-
mats'įstospa, ki kimatsįstosats'kokīpu-
aau: nitokh'tokos, ki nīsitau'pi itai'okiak-
iopi, ki kimat'sīpīskotokīpuaua.

44 Osto'auai ak'otūmanįstsiīauaie, Nīn'a
Tsanįtsī'i kitsīts'īnopīnan kitau'nots, ki kits-
e'naksi, ki kit'sīpitappisi, ki kitokh'tokosi, ki
kitsītau'pīssi itai'okiakiopi kōkstaikawk'an-
įstotōsīnau?

45 Ai'akotūmanįstsiuax, kitau'mūnįstupu-
au kanįst'saiitūpįstutsipuai tuks'kūmā inūx-
tsīma amox, kimat'anįstsįstutomokīpuaua.

46 Ki am'oxi aksįstūpitappo'iau ūsk'sītau-
ksįstototspi: ki mokōm'otsītapix akīttappo-
iau ūsk'sīpaitappiisīnī.

CHAPTER XXVI.

KI itūnįstsiu, Jesus otaiksįste'poattosęsts
am'ōsts epo'awsįsts, itūn'įstsiuax otū-
ksīnīmatsax,

2 Kītsksīnīpuau aīsto'kūssi ksįtsīku'įsts
ak'įtsīu passover, ki Nīn'au okku'i itau-
mūts'kau mōk'įtsīksįstoxōsi.

3 Omūk'atoiapiekuax, ki aīsnakix, ki ma-

tap'pix otsin'aimoauax itūmitūpaumooiau
sp'a'toiapiekuūn Caiaphas oko'aii.

4 Ki ai'sītsipsattseiau mōk'anistokotsisīm-
miotoōsauaie Jesus, ki mōk'itsenitōsauaie.

5 Ki an'iau, pinīts'tsīs oye'tani ītsiksīs'tsi-
kui ōkskakūmītsikīniau matap'pix.

6 Jesus otsitau'pīssi Bethany, Simon leper
oko'ai otsitsīpsts'taupīssi,

7 Ake'ua itoto'aie, ipa'tūkkiu alabaster a-
tūxak'sin puye' itsūp'patomaie, akai'ixkīmas-
iuaie, ki otau'yisaie itsita'suyīnīmaie oto-
kōn'iaie.

8 Ki otūksīnīmats'ax otsinīs'saxaie, ītse'-
tūkkiax, ki an'iau mauk'etsīnikatopi?

9 Am'ok ipum'atotopi īs'taiekekaiixkīmas-
iuopi, ki kīm'atapsix īs'tauokotauopīuaie.

10 Jesus otokh'tsīmsi, an'ītsiuax, kumauk'-
sauaiksīxinoauaiīksīx ake'uā ōkh'siu nitap-
īstutu'yipi.

11 Ksēsto'au, kīmatapsix kitūsk'sauopok-
semokoaiau; ki nēsto'a kīmat'ūksauopoksem-
okīpuaua.

12 Am'ok puye' nostūm'i otsita'suyīnīssi
ītsīstuts'īmaie mōk'ītsopuīapīstutuyīssi nōk-
ītak'ītsasi.

13 Kitau'mūnīstopuau am'oi ōkhs'itsīnik-
sīnni amianīstan'īstopi kōnūs'ksōk kumā, am'-
ok, am'o ake'uā ota'p'īstutsipi ak'ūtanīstoma-
aie, mōk'ītūksīnoōsi.

14 Na'tsīkoptsix, tuks'kūmā, anīstau Judas
Iscariot, itappo omūk'atōiapiekuax,

15 Ki an'iu, tsanīstap'pī kitak'okokīpuaii,
ki nitakītūp'omutskau ksēsto'au? Ki nītsī'tu-
yīauaie nīp'pīi ksīxīx'kīmīx.

16 Ki annik' itot'apsatsim mők'itamütskös-
aie.

17 Ke'tani küt'taikopütsii, istotom'iksís'-
tsikui, üksinimats'ax itoto'iau Jesus, ki an'-
istsiauaie, Tse'a kit'stapa kők'sopuiapistutos-
inan kők'kitsoyisi passover?

18 Ki an'iu is'tapuk akap'ioyis, ki om'ümă
nïn'auümă an'istok', Nin'a, an'iu, nitsiksísti-
kum'i aststsi'u: koko'ai nitüs'ksinimatsax nit-
ak'opoksoyimaiu passover.

19 Ki üksinimats'ax man'istan'istopi ax it-
an'isttustsimiax; ki itso'poütsistustsimiau pass-
over.

20 Ki otau'tük kusi, ipok itau'pimiu ax na'-
tsikoputsix.

21 Ki otau'yisau, an'iu, kitau'münistopu au
tuks'kümă ksěsto'au kítakau müts'kau ki.

22 Ki eks'kai ikikïn'etük kiau, ki ikönau'-
mütüpanistsiauaie, Nin'a něsto'akats?

23 Ki an'iu, annök okit'sis nitopoksistapim-
akemauok kos'i nitakau müts'kauk.

24 Nin'au okku'i itanists'itappo nitsin'aw-
pi: ak'itüpokapiu annök' nïn'auök imüts'kai-
uök Nin'au okku'i! Küt'taipokaiiu opi annök'
nïn'auök, is'taökh siu opi.

25 Judas anni'isk itse'mütskaukisk, itüm'-
anistsiauaie, Nin'a něsto'akats? An'istsiauaie,
kitan'i.

26 Ki otau'yisau Jesus ito'tsimaie ke'tani
ki itatsim'istustsimaie, ki itaumin'imaie, kī i-
kotsiu'ax üksinimats'ax, ki an'iu, Matsík', o-
yik'; am'oi auk nostüm'i.

27 Ki mat'tuyiu aie kos'i ki thanks ikotük'-
kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kōnai'sinnattok;

28 Am'okauk nitsa'apün, mananists'etok-sinni itüp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix ot-saum'itsitappiisu auësts mök'sin isësts.

29 Ki kitan'istopuau nimatak ütsimat topa am'ok mñiokke sauom o'pokitsipstsimat tom-inaniki man is'si nin'a ots'in naiisinni.

30 Ki otinik'sau nato'iñiksinni itüp'süxiau nitum'moyi Olives.

31 Jesus itüm'anistsiuax, nësto'a kitak'o-kön üsskimskükipuau annok'ä koko'ikä: tük'ka, sñ'aip, nitak'auaiakiau annök' üsks'kümiuök emük'ikinax, ki ot'omükikin auäsina isto'mükikinax aküneto'iau.

32 Aiksistatsipuau'eniki kitakitüpotoma'topuau Galilee.

33 Peter an'istsiu aie, iküm'okön üstsskim-skük issau ksësto'a, nimat'akistskimskük ipa.

34 Jesus an'istsiu aie, kitau'mñisto, Annok' koko'ik otsauomit'awk kumsi nipuau'ä nioks' kai kitakani kimatsksinok'ipa.

35 Peter an'istsiu aie ökskaküm opoks'enio p, nimat'akanipa kimatsksinopa; neto'i ikön-au'aniiax üsksin imats'ax.

36 Jesus itümitüpopokomiuax Gethsemane an'istop, ki an'istsiuax otüsksin imatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim' nökitüt-tsimoikasä.

37 Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsistok'iokeyix, ki itaumütüpi kikin'etükki ki itau'mütüpeikapitsitau.

38 Itüm'anistsiuax nitsitüpi kikin'etükki e'insinni: annom' stau'pik, ki ök'itüskskatükkiop.

39 Ki pa'tsi istüpaatsiuax, ki isstokopi'u o-

stoksīs', ki itūt'tsīmoīkau ki an'iu, Nin'a, ikūm'okotsitstsīssi am'oi kos'a ūnnianistīs'tūp-
ipotošsi; nimatakitsitan'ats, ksēsto'a kitak'
itsitan.

40 Ki matskitoto'ax otūsksīnimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'istsiu aie Peter, Awx'ats? kikūttau kotūskskūmmokipa tuks'-
kai itai'ksīstsikumiopi?

41 Mokōk'etsīk ki a'tsīmoīkak, kōk staitsi-
pīssuai issaks'ksīnūksīn ni; sta'aw itsitsi'ta-
tomaie ki īx'isakuyi matsi'uats.

42 Ki mats'istapu ki itūt'tsīmoīkau, ki an'iu, Nīn'a, am'oi kos'a sau om ot'aisīm mieniki sau om īs'tūpipotomoko eniki, kītak'itsi-
tan.

43 Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'as-
ax: tūk'ka issoksīm'au oōps'puauax.

44 Ki itskītsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'-
kai itūt'tsīmoīkau, ki netoi' au'aniu.

45 Itūm'itotoiax otūsksīnimats'ax ki an'-
istsiuax okak' annok, ki issīk'sīstsi kok: sat'-
sik asttsiu' itai'ksīstsikumiopix, ki Nin'au
okku'i itūp'au mūtskau sau um'itsitappix ot-
su'auēsts.

46 Nipuak', ōkittāppau'op: annōk' nitak-
aumūts'kauk ōk asttsiu'.

47 Ki otsa'kiai epuyīssi, Sat'sik, Judas, na'-
tsikoputsix tuks'kūmā ito'to ki akai'tappix i-
pokom'iauaie inus'stoanix ki sōksīs'tsīsts ipa'-
tūkkix, itototoiau omūk'atoiapiekuax ki ma-
tap'pix otsīn'aimoauax.

48 Ki annōk' imūts'kaīuōkaie ikotsiu'ax
apsto'sinni, ki an'iu, annōk' nitak'sīnnauskip-
pauōk, an'nōk'kauk: mī'eenok.

49 Ki ikõm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskippiu aie.

50 Ki Jesus an'istsiu aie, Napi'ã, kumauk'sipuksipuksiks? Itũmitoto'iau aie ki een'iau aie Jesus, ki mat'tuyiau aie.

51 Ki sat'sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'kũma itsitũpikins'tsakiu aie otsin'usstoan itsau'tuyiu aie, ki sp'a'toi apiekuũn tuks'kũmi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kõk'sinĩmaie okhtok'isaie.

52 Jesus itũm'an'istsiu aie, kitsin'usstoanã otsits'tsi pi iststsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enitai au.

53 Kit'stapa nõkũttokotsitũp'atsĩmoikani nin'ã, ki annok' nõk'okuyĩssi otsĩtsks'istsiko putsix legionix otatsim'otokata tsix?

54 Tsa akokototũmun'ists'istutsipa natoi'sinak sists, mõk'itũn'istsĩssi?

55 Neto'ik itai'ksistsikumio pik Jesus an'istsiu ax akai'tappix, kikũt'an'istsipuksipa'akipuaua kan'ist'sitappopuau kõmos'iepĩtsi annõk' pa'tũk'kiuõk inus'stoax ki sõksis'tsists, kõk'otoksuai? An'is'tsiksistsiku'ists kitopokau'pimopuau omũk'atopi oyis kõk'ũksinĩmats'opuau ki kimatseen'okipuauã.

56 Ki am'ostsk ikõnai'stutsipi mõks'enũpan'istosau prophetix osinak'suauẽsts. Ikõn'ũksinĩmatsax itũm'skittsiiau ki ai'tsimmutai au.

57 Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itũpĩpiau aie Caiaphas, sp'a'toi apiekuũn, itomoi'piawpiau ai'sinakix ki omũks'ĩmix nin'ax.

58 Ki Peter piaapũsitiũp'a'tseuaie sp'a'toi ap-

ieku ūn oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'piniuax ap'otūk kix mōkitokōnai'nīsi.

59 Annok', omūk'atoiapiekuax ki omūks'imix nīn'ax ki ikōnau'kōkītsimax, īstūp'īksīstapenūpanīssīni ap'satsīmiau mōks'enitōsauaie Jesus;

60 Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksīstapenūpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toīau na'tsitappiix ai'tapksīsenūpanix,

61 Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opūksīnip Ap'īstotok'iuā otatoi'apioyis ki nitokot'sokapīstutsip nioks'kai ksīstsiiku'i.

62 Ki Sp'atoi'apieku ūn itsipuu', ki an'īstsiuaie, kitakstaie'puyipa? Tsa nīstapiu'a am'ox kitse'nūpanipi au?

63 Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apieku ūn mat'anīstsiuaie, kita'tau ūn īsto Āp'īstotokiua ipai'tappiūā, kōk'anīksīnan ikūm'ūmeniki Christ, Ap'īstotokiūā okku'i.

64 Jesus an'īstsiuaie, kitsemūniani; ki kitan'īsto sako'okhtsim kitaks'īnoauai'īni Nin'au okku'i, otsitau'pīssi otūmap'sīni īstset'otsīsi ki umutsipuk'sipusi Spots'im īstsisoksis'tsiikuīsts.

65 Sp'atoi'apieku ūn itūm ai'pinotsīmēsts otsīstotos'īsts ki an'iu, itūpepo'atomaie Ap'īstotokiūā; nitak'otsikipīnana stsik'ix e'ēnūpanix? Sat'sik, kikai'okhtoauau oksīs'tapīnikōttsīmani.

66 Tsa kit'stapuuā? an'iau, mōks'eīnsi.

67 Itūm'itaisokuttūttsiuaie ostoksis'aie, ki oto'auēsts itsītauaiak'iauaie: ki stsik'ix omītsīxikīnstspuuēsts itsītauaiak'iauaie,

68 Ki an'iau, ksęsto'a Christ e'ęn ũpanik'in-an, Tŭkka' kĭtauaiak'ioka?

69 Annok' Peter sauauts'im itau'piu, ĩstokĭtsim'i pĭstots'im: ki ake'kuŭn itoto'aie, ki an'iu, ksęsto'a kitopokom'au Jesus Galilee ĩstsitappim'i.

70 Ki paiot'anĭtsiuax matap'pix nimatsksĭnoau'ats nimatsksĭnipa kitan'ipi

71 Ki otsitŭp'sŭxsi kĭtsim'iapioyĭs, stsĭk'i *ake'kuŭn* nan'nyeuaiie ki an'ĭtsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, an'o *nin'au* nokŭt'opoksimiuaiie Jesus, Nazareth ĩstsitappim'i.

72 Ki mata'toŭniu, ki an'iu, nimatsksĭnoau'ats nĭn'au.

73 Ki otai'pĭstsĭksisŭm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'ĭtsiauaie Peter, E'mŭniu, ksęsto'akauk tuks'kŭmă: kitse'poawsĭsts kitse'ęn ũpaniki.

74 Itŭmau mŭt ũpipako'sĭnepuyiu, ki itaumŭtŭpŭtau'ŭniu, nimats'ksĭnoau'ats nĭn'au. Ki nipuau'ă sokĭt'okumiu.

75 Ki Peter ĩksĭnim'aie Jesus ote'poawsĭniaie, annik'itanĭtsiuaiie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksĭnokĭpats. Ki itsŭx'iu, ki itsok'auasainiu.

CHAPTER XXVII.

OTAP'INŌKKUSI, kŏnau'mŭkatoiapiekuax ki matap'pix otsĭn'aimeoauax itŭp'okŏkĭtsĭmaiau Jesus mŏks'enitŏsauaiie;

2 Ki otai'ĭksĭpĭstŏssauaiie, itŭnĭstŭppĭp'iauaie, ki itŭp'au mŭtskaiiauaie Pontius Pilate, annĭ'isk nĭnai'isk.

3 Judas, anni'isk otse'mütskauk'isk, otsinno'õsaie, otan'is'sax mõks'e'insi, itsisauai'tsitau, ki mat'skittotsipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix n'n'ax ni'p'pix ksixix'k'imix,

4 Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop mokõm'otsaap'nni. Ki an'iau, Tsan'istappi nitokan'istappikipinan'a? Ksësto'a kitak'satsip.

5 Ki itsipsts'istüpapiksistsiuax ksixix'k'imix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki itsiko'köpsiu.

6 Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'k'imix, ki an'iau, matõkhsiu'ats õk'itsüppitsõsau ats'im'isokaiis, tük'ka aa'p'nni ipum'attomiau.

7 Ki itau'kõkotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'simman, pie'tappix mok'its-tsõsau.

8 Ü'n'ikaie itüsks'un'nistainikõttop a'ap'nni itsin'simman.

9 Itüme'ән'üpan'istomaie annik' otan'ipik-
aie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax ni'p'pix ksixix'k'imix, umutopum'attopiaie an-
nõk' Israel itüniau ün'ni mõkan'istsixk'imasi;

10 Ki itopum'attomiauaie potter otsin'simman, nan'istün'ik Ap'istotokiuä.

11 Ki Jesus pai'õtsipuyimiuai, n'n'aii; ki n'n'auä ai'süppoõttsetsattsuiai, ki an'iu kiküt-an'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsiuai, kitan'i.

12 Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inax ot-e'ән'üpan'istõsauai, matsepuyiu'ats.

13 Pilate itüm'an'istsiuai, kiküttaisau okhtoau'axau akau'o'yi kitse'nüpanikoists?

14 Ki tuks'kai epo'awsin matanistsiu'atsaie; ki Nin'auã eik'skaietũkkuu.

15 Annok' oye'tani nin'aua itũksai potoyiuaie tukskũm'i eẽn'naii ot'statau aie matap'pux.

16 Annik', nannan'attsiau tuks'kũmi eẽn'naii, Barabbas an'istau.

17 Ũn'nikaie otokõnau'moõsax, Pilate itũn'is'tsiuax, Tũkka' kit'statauã kõks'ipotomosuai? Tsõktau Barabbas, tsõktau Jesus, annõk'anistauõk Christ?

18 Tũk'ka isksinim'aie umutsiksissat'siuõsau, itaumũts'kau.

19 Otsitau'pissi okõk'itsimani istisiko'põtsis, otokem'an itũpũt'okõttsiuaie ki an'istsiuaie, pinotokan'istappikit om'ã mokõm'otsitappiuã: tũk'ka akauo'iẽsts nit'okuyipists pu'inasists ni'papaukanists annok'ksistsiku'ik, osto'i itots'tsiẽsts.

20 Ki omũk'atoiapiekuax ki omũx'inax eikakimattsiauax matap'pux mõk'aukõmõnistõsauaie Barabbas, ki Jesus mõks'eĩnsaie.

21 Nin'auã an'istsiuax, Tũkka' na'tokũmix kitstatauau'a kõks'ipotomoõssuai? An'iau Barabbas.

22 Pilate an'istsiuax Tsa nitakũnnistutoau'ats Jesus, anistauõk Christ. Ikõn'auanistsiuaie, ũnnianistauai'istais.

23 Ki nin'auã an'iu, kumauk'anistauaisksiks? Tsanistapiu'ãts otsaum'itsistu tũksinini? Ki akauo'yi itsokse'puyiau ũnnianistauai'istais.

24 Otsin'is'si, otsau'otokanistappikissaie, ki otai'akitstsissi ãsinata'pii ito'tũkkuu okke', ki

it ũs' tsim miu otsipot' ai pu yim ōsax matap' pix,
ki it ũniu', ni mat' oto toi moko' ā am' o mokōm'-
otsitappiu ā otsa' a pŭnni: ksĕsto' au ā sat' sĭk.

25 It ũm okōnai' pu yiau matap' pix, otsa' a-
pŭnni ũnnian ĭstots' tsĭsaie nĕst ũn' an ki no'-
kos ĭn an ix.

26 It ũm ipo' tomoyiu ax Barabbas: ki otai'-
ksĭst ĭstĭpĭs ōsaie Jesus, em ũts' kai u aie ōksi-
ksĭs' tox ōsaie.

27 Nĭn au ā otse ĕn nakem' ix it ũp ĭp' iau aie
Jesus it okōn o' paupi, ki it okōn au moi' pi iau e-
ĕn' nakex.

28 Ki itsau' tomoyiau aie otsĭst otos' ĭstsaie, ki
mawks' iso kōs ĭmi its ũps' kai u aie.

29 Otai' am ĭts ĭn ĭssau ksĭssi ĭst s ũm mokōni,
itsĭs' ts ũm mokiau aie ki apai' i it stom' iau aie o-
net' otsĭsaie: ki au an auk opĭst tuk sĭs' a kōt tsiau-
aie, ki ai' ksĭstapan ĭst saie, ki an' iau, Hail,
Jews ots ĭn' aim o au ai!

30 Ki ai' sok otut tsiau aie, ki mats ĭm iau ap-
ai' i ki otokōn' i aie itsitau' ai ak iau aie.

31 Otai' ksĭst si ksĭstapan ĭst ũs au aie, asso' kōs-
ĭmi itsauts' im iau aie, ki ot au' ũts iso kōs ĭm aie
its ũps' kai u aie, ki its ĭstap ĭp' iau aie mōk' au ai-
istas au aie.

32 Ki ots ũks' au, ikonoyiau aie nĭn' ai i
Cyrene ĭst sitappim' i, ots ĭn ikōs ĭm Simon: ĭs-
sku opa' at saie ot au ai' stak s ĭn,

33 Ki otsito' tos au Golgotha an' ĭstop, itokĭs-
asi ĭk, m ũks ĭk ĭn ũk otokōn ĭk,

34 Ikotsi' au aie mok s ĭm atossai ai' ĭst si po-
ku' yi ki gall ipa' sok asuy ĭn ĭm iau aie: ki ot ũt'-
totsĭsaie, mat' skaks ĭm at tom' atsaie.

35 Ki itau' ai ĭstai iau aie, ki otsĭst otos' ĭst, ki

aiaketotsipiests, itsi'kõtsotsiësts: mõks'eën-
 ũpanïstosi annik' otan'ipik prophet, itai'aket-
 otsipiësts nitsïstotos'ïsts ki itsi'kõtsopnaaiua.

36 Ki ito'piiau ki ũs'sümniauaie annim';

37 Ki itstom'iauaie otokõn'i spots'i ksïs'tap-
 anïssïnni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsïn'aim-
 oauai.

38 Na'tsitappix kõmos'iepitsix ipauai'istau-
 ax tuksküm'i onet'otsïsi ki stsïk'i otse'aksïs-
 sau tsïs.

39 Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsïtsïp-
 sattsiuaie, ki auauũkia'pïxiau,

40 Ki an'iaua ksësto'a annõk' ipũxin'imõk
 omũkatoi'apioyïs, ki nioks'kai ksïtsïkuïsts
 itiksïst'apïstutsimõk, kõmotse'piosit. Iküm'-
 ũmeniki Ap'ïstotokiua okku'i ïnïsa'atoat au-
 ai'staksïn.

41 Neto'i omũk'atoiapiekuax netoi'nitai-
 ksïstapanïstiauaie, kiai'sïnakix ki omũx'ïmix
 ipokaniaua,

42 Kõmotse'piuax stsïk'ix ki matokotsikõm-
 otsepiosiu'ats. Ikümũm'ïssi Israel otsïn'aim,
 ũnanïstsïn nïsa'atos auai'staksïn, ki nitakau-
 mai'tauũnan.

43 Au'maituyiauaie Ap'ïstotoki'i: annok' ũn-
 nianïstikõmotse'piõsaie, maksinan'attũsaie:
 tũk'ka itũniu', nës to'ak auk Ap'ïstotokiua ok-
 ku'i.

44 Kõmos'iepitsix ipok'auaïstapixk neto'-
 yïstsk nokũtsitũp'apiximiauësts okhpe'kïsts.

45 Nau'yi itai'ksïstikũmiopi konũs'ksõk-
 kumã itũp'skinatsiu piksu'yi itaïksïstikumi-
 opi.

46 Ki otsïpik'susi itai'ksïstikumiopi, Jesus

aisokse'puyiu, ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skikiiks?

47 Stsik'ix itai'puyixk, otoh'tsimsau', an'iau, Am'o *nñau* nan'niköttsiu aie Elias.

48 Ki tuks'kümă itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiuaie istsi poku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie möksimat-tosai ai'i.

49 Stsik'ix an'iau, ki'ka, ök'satsip maks'ikümüpuksipusi möksikömotse'piisaie.

50 Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiuaie Sta'aw.

51 Ki Sat'sit, omük'atoiyois itsi'koksok'iakiopi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksök'kümă itsi'papyiu, ki ok'otokskuists ai'aketopiiu;

52 Ki aken'imanists kau'opiiu; ki atsım'six anniks'isk ai'okaxk akaiëm ostüm'oauësts itsipuu'ax,

53 Ki ota'atsipuawsi *Jesus*, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsımakap'ioyisi, ki otsinok'oaiu akai'tappiix.

54 Annok' eënakin'au'ă, ki otopokom'ixk, otopoküs'satükkimaxk *Jesus*, otsinno'ösau ksök'kumi otsi'papyiisi, ki otsinıs'sau annists'isk istutsip'istsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'iümü Ap'istotokiuă okku'i.

55 Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiuaie, anniks'isk itotopokiuo'iixk *Jesus* Galilee, ki apotomoyiixkaie:

56 Ki ipokom'iauaax *Mary* Magdalene, ki *Mary*, *James* ki *Jose*s oksis'toauai, ki *Zebedee* okku'ix oksis'toauai.

57 Otau'tük kussi, a kotsin'au ä Arimathæa istsitappim'i an'istau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus otüsksin'imats'aie:

58 Itappo' Pilate, ki iköm'ön istomaie Jesus ostüm'iaie. Pilate itümün'iu mökau mütskatoaie mostüm'i.

59 Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsisso'mon'imaie ksix istokh'ai pistsi,

60 Ki itsipststotomaie otauüt'sinani aken'imani, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapimiu aie aken'imani istokitsim'i, ki itsistapu.

61 Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani.

62 Ki annik' ksistsiku'ik otökhs'apistutosau, mat'apinök kusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate,

63 Ki an'iau, Nin'a, nitüsksksinipinan om'ä ai'pistsiksistu tük kiu ä otan'ipi, otsakiai tap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu.

64 Anit' ökh'sistutsiss'i aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otüs'ksin'imatsax mökstai'sepiotosax, mökstai'köm osai'isax, mökstai'anistosauax matap'pix, ük'ai puu: ki sako'ipatsistu tük sinni aks'istüpskits top matom'ipatsistu tük sinni.

65 Pilate an'istsiuax mattok'au eën'akex; is'tapuk, mi'istutsik.

66 Ki itappo'iau, ki mi'istutsimiau ake'nimani, isksküm'iauaie ok'otoksökhs'epistan, ki itsi'iauaie eën'akex.

CHAPTER XXVIII.

ISSĪK'SĪSTSIKU YII ksĭstsi ku' i otai' ksiu os-
aie, otaumütüpapinök' kusaie issĭk' a toĭksĭs-
tsikui, Mary Magdalene ki stsĭk' i Mary itoto'-
iau möks' ĩniĭsau ake' niman i.

2 Ki, sat' sĭt, ksök' kumă ai' papuyiu: tük' ka
Ap' istotokiua oto' tokatatsĭs spots' im itsĭn nĭs-
so' iĭnai, ki ito' to ki matskoap' imiuaie ok' o-
toksokh' sepĭstan ki itop' aiuaie.

3 Ostoksĭs' si netoinitai' natsiu aie popos' ists,
ki kaii' ksĭstotosiu neto' i kon' skui:

4 Ki ũks' katük kix stun' noyiauaie, ki ai' pa-
puyeiau netoi' nitsiiau enix'.

5 Ki oto' tokatatsĭs an' ĩtsiuax a kex', pini-
ko' puk; nits' ksĭnip kitap' ũssüm mau au Jesus
annök' kaiĭs' toksauök.

6 Matsĭnaku aiēm' ats: tük' ka, ũk' ai puau ot-
an' ipi. Puk' sipuk, sat' sĭk otsit' si pi Nĭn' ä.

7 Ki kĭpi' tappoak, ki an' istok' ax otũs' ksĭn-
ĭmatsax otse' ĩnsĭni ũkai pua' atomaie; ki, sat'-
sit, kitse' tomomattaak Galilee; omim' kit-
ak' itsĭn noau au: sat' sĭk, ki kau' an' isto puau.

8 Ki itsikĭp' ĩstüpaatomaiaie ake' niman
ai' kopumau, ki eks' ka etame tük kiau; ki
auks' kasiau mokitots' ipotosauaie otũs' ksĭn ĭm-
atsaxaie otse' poawsĭniaie.

9 Ki otsitappo' sauax mökĭtsĭn niko ũsauax
otũs' ksĭn ĭmatsaxaie, süm' mĭs, Jesus ito' tatsem-
iuax ki an' ĩtsiuax All hail! Ki ito' toiauaie
ki eĭn' ĩmiauaie oköt' sĭtsaie, ki ita' tsĭm mĭm-
miauaie.

10 Jesus itüm' itũn ĩtsiuax, Pini kopuk;

mīs'tapuk, an'istok'au nīx'okoax mők'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiau.

11 Annok' otša'kiaitapposau, süm'mīs, stsīk'ix ūsk'skatūkii itoto'iau akap'ioyīs, ki aitsin'nikoyiauaax omūk'atoiapiekuax nitap'ii.

12 Kiotokönau'mošsau ki omūx'īnax otokönai'puyīsau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i itawk'pumau pix,

13 Ki an'istsiauaax, ūn'nik' otūs'ksīmīmatsax nitsa'kiaiokasīnan, sepioto'iax ki itsikōmos'at tsiauaie.

14 Ki nīn'a okhtsīs'saie, nitaksem ūnan ki kitakitsikōmotse'piopinan.

15 Mat'toyiauaax itawk'pumau pix, ki otsksīnīmatseipuauaiax na'tutsīmīau ki annik'an'issīn'nik Jews sa'kiauan'istomiax.

16 Nitsi'koputsiax otūs'ksīnīmatsax itap-po'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'istopi.

17 Ki otšinno'šsuaie itatsīn'mīmīauaie: ki stsīk'ix sai'etūkkiax.

18 Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsīpsattsiuaax, ki an'istsiuax, kōnau'tūmāpsīnīni spots'im ki ksök'kum nit'okokō.

19 Ūn'nikaie, is'tapuk, isksīnīmats'okau kōnau'mian'istsitappii, ūs'tapīnokau nīnikōt'tokēsts otšin'ikōsīmēsts kīn'un, ki okku'i, ki atsīm'istaaw:

20 Isksīnīmats'okau mők'satsīsauēsts kīt-an'istopuauēsts; ki sat'sit, kitūsks'opoksemopuau an'istsīksīs'tsikuīsts aīksiuo'si ksök'kum.



